

Bemærkninger til bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Kapitel 1 – De omfattede virksomheder og rapporter

De omfattede virksomheder

Ad § 1

Bestemmelsen er en videreførsel af § 1 i de gældende regnskabsbekendtgørelser for henholdsvis pengeinstitutter, realkreditinstitutter og fondsmæglerselskaber. Bestemmelsen definerer de omfattede virksomheder. I forhold til de gældende regler indeholder bestemmelsen følgende ændringer:

- Efter de gældende regler reguleres de omfattede virksomheder ved tre regnskabsbekendtgørelser (henholdsvis bekendtgørelse om regnskabsaflæggelse m.v. for pengeinstitutter og sparevirksomheder, bekendtgørelse om regnskabsaflæggelse m.v. for realkreditinstitutter og realkreditkoncerner og bekendtgørelse om regnskabsaflæggelse for fondsmæglerselskaber). Disse tre regnskabsbekendtgørelser foreslås afløst af en samlet regnskabsbekendtgørelse for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber.
- I de gældende regler benævnes de omfattede virksomheder *institutter* i regnskabsbekendtgørelserne for henholdsvis pengeinstitutter og realkreditinstitutter og *selskaber* i regnskabsbekendtgørelsen for fondsmæglerselskaber. Bestemmelsen indfører udtrykket *virksomhed*, hvilket er i overensstemmelse med sprogbrugen i lov om finansiel virksomhed.
- Efter de gældende regler omfattes filialer her i landet af pengeinstitutter, realkreditinstitutter og fondsmæglerselskaber fra et land uden for EU af de respektive regnskabsbekendtgørelser (for henholdsvis pengeinstitutter, realkreditinstitutter og fondsmæglerselskaber). De omhandlede filialer er ikke omfattet af udkastet. Det overvejes i stedet at indsætte regnskabskravene til filialerne i de eksisterende bekendtgørelser for filialer af virksomheder uden for EU. Baggrunden herfor er, at filialer ikke umiddelbart passer ind i de regler, som fastsættes i regnskabsbekendtgørelsen, jf. at den anvendte terminologi ikke i alle tilfælde kan overføres til filialers regnskabsaflæggelse - f.eks. kan der ikke meningsfuldt fastlægges en filialegenkapital. Der findes ikke i øjeblikket filialer her i landet af pengeinstitutter, realkreditinstitutter og fondsmæglerselskaber fra lande uden for EU.
- Efter de gældende regler reguleres dattervirksomheders regnskabsaflæggelse af de respektive sektorregnskabsbekendtgørelser. Efter den foreslåede bestemmelse skal dattervirksomheder ikke omfattes af bekendtgørelsen, bortset fra dattervirksomheder, der selv er finansielle virksomheder som defineret i § 1, stk. 1. I stedet vil dattervirksomheder, der ikke selv er finansielle virksomheder som defineret i § 1, stk. 1, skulle aflægge regnskab efter ÅRL's be-

stemmelser.

- De gældende regler indeholder ikke bestemmelser om investeringsforvaltningsselskabers regnskabsaflæggelse. Den foreslåede bestemmelse omfatter disse virksomheder. Bilag 4 og 5 foreskriversærlige skemaopstillinger (balance og resultatopgørelse) for investeringsforvaltningsselskaber, fordi disse virksomheder har særlige karakteristika, der gør kreditinstitutopstillingerne mindre egnede.

Bestemmelsen i stk. 1, nr. 6, svarer indholdsmæssigt til definitionen af henholdsvis pengeinstitutholdingvirksomhed, realkreditholdingvirksomhed, fondsmæglerholdingvirksomhed og investeringsforvaltningsholdingvirksomhed i lov om finansiel virksomhed § 5, nr. 11 – 14.

De omfattede rapporter

Ad § 2

Bestemmelsen fastslår, at de i § 1, stk. 1, nævnte virksomheder for hvert regnskabsår skal udarbejde og offentliggøre en årsrapport og en halvårsrapport for virksomheden indeholdende eventuelt koncernregnskab.

Bestemmelsen i stk. 2 undtager den enkelte andelskasse, der indgår i Sammenslutningen Danske Andelskasser, fra kravet om aflæggelse af halvårsrapport. En tilsvarende bestemmelse findes i de gældende regler for pengeinstitutter.

Ad § 3

Bestemmelsens 1. pkt. fastslår, at et regnskab, der udelukkende aflægges med henblik på virksomhedens eget brug, og altså ikke er rettet til eksterne regnskabsbrugere, ikke anses for en års- eller halvårsrapport efter bekendtgørelsen. Bestemmelsen er baseret på ÅRL § 2, stk. 4, 1. pkt. Mens ÅRL § 2, stk. 4, 1. pkt. alene omhandler årsrapporten, er bestemmelsen i § 4, 1. pkt. udvidet til at omfatte såvel en årsrapport som en halvårsrapport.

En virksomheds ledelse, der udarbejder et regnskab til sig selv, vil være bekendt med præmisserne for regnskabets udarbejdelse. Virksomhedens ledelse har derfor ikke behov for beskyttelse for så vidt angår grundlaget for regnskabets udarbejdelse. Hvis en tredjemand, der ikke har deltaget i udarbejdelsen, bruger et sådant regnskab, opstår der naturligt et behov for at sikre brugeren en minimal beskyttelse, således at vedkommende er klar over, at der ikke kan stilles de samme forventninger som til en halvårs- eller årsrapport aflagt efter bekendtgørelsen. Vises regnskabet til personer uden for virksomhedens ledelse, gælder bestemmelsens 2. pkt.

Bestemmelsens 2. pkt. fastslår, at betegnelsen årsrapport og halvårsrapport, er forbeholdt års- og halvårsrapporter, der udarbejdes og aflægges efter bekendtgørelsen. Aflægges virksomheden et regnskab udelukkende til eget brug, skal virksomheden sikre sig, at der benyttes et udtryk, der ikke er forveksleligt med "årsrapport" m.v. f.eks. "internt regnskab".

Bestemmelsen i § 4, 2. pkt., er baseret på ÅRL § 2, stk. 4, 2. pkt. Mens ÅRL § 2, stk. 4, 2. pkt. alene omhandler årsrapporten, er bestemmelsen i § 4, 2. pkt. udvidet til at omfatte såvel årsrapport som halvårsrapport.

Kapitel 2 – Klassifikation og opstilling

Generelle bestemmelser

Ad § 4

Bestemmelsen i stk. 1 fastslår, at balance og resultatopgørelse skal følge en fast opstillingsform. Bestemmelsen viderefører tilsvarende bestemmelser i de gældende regnskabsbekendtgørelser for henholdsvis pengeinstitutter, realkreditinstitutter og fondsmæglerselskaber med visse tilpasninger som følge af IAS 1.

Skemaopstillingerne i bilagene i henhold til stk. 1 for balance og resultatopgørelse baserer sig på de foreskrevne skemaopstillinger i Rådets direktiv (86/635/EØF) om bankers og andre penge- og finansieringsinstitutters årsregnskaber og konsoliderede regnskaber.

Bilagene vedrørende opstilling af balance og resultatopgørelse er på flere punkter tilpasset IAS. Herunder kan nævnes:

Balance:

1. Det følger af IAS 1 (68, litra b), at virksomhederne i balancens hovedopstilling skal vise investeringsejendomme som en separat post udsondret fra øvrige materielle anlægsaktiver. Skemaopstillingen i Rådets direktiv (86/635/EØF) foreskriver ikke anvendelse af en separat post for investeringsejendomme. I skemaopstillingen for balance i bilag 2 er investeringsejendomme vist i en separat post.
2. Det følger af IAS 32 (33), at køb og salg af egne aktier skal føres direkte på egenkapitalen uden om resultatopgørelsen. Skemaopstillingen i Rådets direktiv (86/635/EØF) indeholder en post for egne aktier. Denne post vil imidlertid i overensstemmelse med IAS 32 fremtidigt ikke have indhold. På den baggrund er posten for egne aktier ikke medtaget i skemaopstillingen for balance i bilag 2. Den modsvarende post i egenkapitalen, reserve for egne aktier, udgår også.
3. Det følger af IAS 1 (68, litra m), at virksomhederne i balancens hovedopstilling som separate poster skal vise henholdsvis aktuelle skatteforpligtelser og aktuelle skatteaktiver. Skemaopstillingen i Rådets direktiv (86/635/EØF) indeholder ikke separate poster for aktuelle skatteforpligtelser og aktuelle skatteaktiver. I skemaopstillingen for balance i bilag 2 er aktuelle skatteforpligtelser og aktuelle skatteaktiver vist som separate poster.
4. Det følger af IAS 1 (68, litra n), at virksomhederne i balancens hovedopstilling i en separat linie skal vise udskudte skatteforpligtelser og udskudte skatteaktiver. Skemaopstillingen i Rådets direktiv (86/635/EØF) indeholder ikke separate po-

ster for udskudte skatteforpligtelser og udskudte skatteaktiver. I skemaopstillingen for balance i bilag 2 kræves udskudte skatteforpligtelser og udskudte skatteaktiver vist som separate poster.

Resultatopgørelse:

1. Da der ikke længere i IAS 8 skelnes mellem ordinære og ekstraordinære indtægter og udgifter, jf. også IAS 1(81), udgår posterne *13. Ekstraordinære indtægter* og *14. Ekstraordinære udgifter* derfor i opstillingen for resultatopgørelsen. Posterne *7. Andre ordinære indtægter* og *10. Andre ordinære udgifter* er derudover ændret til *7. Andre driftsindtægter* og *10. Andre driftsudgifter*, og posten *C. Ordinært resultat før skat* udgår også og erstattes af *C. Resultat før skat*. Formålet med at skelne mellem ordinære og ekstraordinære indtægter og udgifter, var at give regnskabslæseren en mulighed for at udskille elementer, der indtraf med en meget lav frekvens, og som følge deraf ikke ville have den store indflydelse på fremtidig performance. Ved at fjerne sondringen mellem ekstraordinære og ordinære indtægter og udgifter fokuseres på arten og funktionen af indtægter og udgifter frem for på timingen af disse.

Herudover er der sket sproglige ændringer i regnskabsposters benævnelse som følge af forskelle i virksomhedernes tilladelse til at udøve virksomhed. Efter de gældende regnskabsregler indregner kreditinstitutter erlagte beløb i forbindelse med ægte købs- og tilbagesalgforretninger samt margintilgodehavender i forbindelse med futures- og optionsforretninger under aktivposten *Udlån* i situationen, hvor forretningerne er indgået med fondsmæglerselskaber, finansieringsinstitutter og andre, der ikke er kreditinstitutter. Efter de gældende regnskabsregler indregner fondsmæglerselskaber de samme forretninger under aktivposten *Andre tilgodehavender*. Årsagen til denne forskel i benævnelsen af ens forretninger er, at fondsmæglerselskaber ikke har tilladelse til at yde lån for egen regning. For at sikre en ensartet regnskabsmæssig behandling af ens forretninger er de gældende betegnelser *Udlån* (anvendes af kreditinstitutter) og *Andre tilgodehavender* (anvendes af fondsmæglerselskaber) i balanceskemaet for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber (bekendtgørelsens bilag 2) sammenfattet i den fælles regnskabspost *Udlån og andre tilgodehavender*.

Efter de gældende regnskabsregler indregner kreditinstitutter modtagne beløb i forbindelse med ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger samt kunders margintilgodehavender i forbindelse med futures- og optionsforretninger under passivposten *Indlån* i situationen, hvor forretningerne er indgået med fondsmæglerselskaber, finansieringsinstitutter og andre, der ikke er kreditinstitutter. Efter de gældende regnskabsregler indregner fondsmæglerselskaber de samme forretninger under passivposten *Anden gæld*. Årsagen til denne forskel i benævnelsen af ens forretninger er, at fondsmæglerselskaber ikke har tilladelse til at modtage indlån. For at sikre en ensartet regnskabsmæssig behandling af ens forretninger er de gældende betegnelser *Indlån* (anvendes af kreditinstitutter) og *Anden gæld* (anvendes af fondsmæglerselskaber) i balanceskemaet for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber (bekendtgørelsens bilag 2) sammenfattet i den fælles regnskabspost *Indlån og anden gæld*.

Bestemmelsen i stk. 2 fastslår, at investeringsforvaltningsselskaber, der ikke har til-

ladelse til at udøve fondsmæglervirksomhed, jf. § 10, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed, skal følge en fast opstillingsform for balance og resultatopgørelse. Den opstillingform som foreskrives de nævnte investeringsforvaltningsselskaber afviger fra den opstillingsform, som foreskrives for de øvrige virksomheder, som er omfattet af bekendtgørelsen. Baggrunden for, at der foreskrives en særlig opstillingsform for investeringsforvaltningsselskaber, er følgende:

Investeringsforvaltningsselskaber, der ikke har tilladelse til at udøve fondsmæglervirksomhed, er ikke omfattet af Rådets direktiv (86/635/EØF) om bankers og andre penge- og finansieringsinstitutters årsregnskaber og konsoliderede regnskaber, og er herved heller ikke omfattet af de i direktivet foreskrevne skemaopstillinger. Herved er det muligt at foreskrive en skemaopstilling, som i højere grad afspejler disse selskabers karakteristika. Investeringsforvaltningsselskaber, der ikke har tilladelse til at udøve fondsmæglervirksomhed, har således en specialiseret aktivitet i forhold til kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber. Disse investeringsforvaltningsselskaber kan således i henhold til deres tilladelse alene administrere investeringsforninger og specialforeninger.

På den baggrund er der foreskrevet en særlig skemaopstilling af balance og resultatopgørelse for investeringsforvaltningsselskaber, som afspejler disse selskabers aktivitet, jf. bilag 4 og 5.

I stk. 3 er det stadig et krav, at opstillingsskemaernes struktur skal opretholdes, men med mulighed for at foretage en mere detaljeret opdeling, samt for at tilføje nye poster. Det er præciseret, at det forudsættes ved tilføjelse af nye underposter, at disse er væsentlige, og at arten eller funktionen af de nye underposter er forskellig fra de poster, de udskilles fra. Ved tilføjelse af en ny post forudsættes ligeledes, at den nye post er væsentlig, og at arten eller funktionen er forskellig fra de øvrige poster.

Bestemmelsen er tilpasset IAS 1(29-31) under hensyntagen til, at en konkret opstilling for resultatopgørelse og balance kræves. Det er nærmere præciseret i IAS 1(72-73), hvad der skal forstås ved forskellig art eller funktion f.eks. nævnes forskellige målingsprincipper. Det er tillige anført i IAS 1(75), at samme principper gælder for detaljeringen af underklassificeringer.

Bestemmelsen i stk. 4 fastslår, at poster, herunder underposter som kun indeholder uvæsentlige beløb, skal slås sammen med poster af samme art eller funktion. Bestemmelsen er baseret på IAS 1(30).

Ad § 5

Bestemmelsen er baseret på årsregnskabslovens § 24 og § 86, stk. 3, med tilpasning til IAS 1(36-41).

Bestemmelsens stk.1 er i overensstemmelse med IAS 1(36) og 1(40). Bestemmelsen i stk. 1 fastslår, at der skal foretages tilpasning af sammenligningstallene, medmindre dette ikke er praktisk muligt. Det anføres i IAS 1(40), at der kan være omstændigheder, hvorunder det ikke praktisk muligt at omklassificere sammenligningstal for at

opnå sammenlignelighed med det aktuelle regnskabsår. Eksempelvis hvis informationer ikke er blevet indsamlet i det foregående regnskabsår på en måde, som muliggør omklassifikation, og det ikke er muligt at genskabe denne information. Både i det tilfælde, hvor sammenligningstallene tilpasses, og i det tilfælde, hvor de ikke tilpasses, skal der ske noteoplysning, jf. § 83.

Balancen

Ad § 6

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 14 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

Ad § 7

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 15 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v. Posten stammer fra regnskabsdirektivet for kreditinstitutter (86/635). Posten skal anvendes til særlige papirer, der er udstedt med det formål at kunne refinansieres i centralbanker. I Danmark udstedes ikke sådanne papirer. Posten vil således kun finde anvendelse i tilfælde, hvor virksomheden måtte besidde sådanne papirer udstedt af udenlandske centralbanker.

Ad § 8

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 16 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

Ad § 9

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 17 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

Ad § 10

Bestemmelsen er ændret i forhold til den gældende bestemmelse i § 18 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v. Efter den gældende bestemmelse føres under denne post værdipapirer, der er massegældsbreve. Som bestemmelsen nu er formuleret, er det afgørende for, om et værdipapir skal føres under denne post, om værdipapiret er børsnoteret eller i øvrigt handles på aktive markeder. Værdipapirer, der ikke opfylder disse kriterier, vil således efter den nye bestemmelse skulle føres under post 4. *Udlån og andre tilgodehavender* og ikke under obligationer.

Ad § 11

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 19 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v. Efter de gældende regler er det dog anført, at der under denne post skal føres visse afledte finansielle instrumenter, der har aktier, som underliggende instrument. Dette er ikke længere tilfældet. Sådanne afledte finansielle instrumenter skal herefter føres under post 16. *Andre aktiver*.

Ad § 12

Posten er ny. Efter de gældende regler skal aktiver tilknyttet puljeordninger føres under de poster, som aktiverne henhører under efter deres art. Det særlige ved aktiver tilknyttet puljeordninger er, at kunderne og ikke virksomheden bærer investeringsrisiko.

sikoen. Det er derfor fundet hensigtsmæssigt at udskille disse aktiver i en særlig post, således at disse aktiver ikke sammenblandes med aktiver, som virksomheden har risikoen på. Aktiverne skal specificeres i en note, jf. § 125.

Ad § 13

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 22 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

Ad § 14

De gældende bekendtgørelser indeholder ikke et krav om en særlig post til grunde og bygninger. Posten skal underopdeles i investeringsejendomme og ejendomme, der anvendes i egen drift. Kravet om en sådan særskilt postering af investerings ejendomme følger af IAS 1(68).

Ad § 15

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 23 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v. I forhold hertil er indholdet dog ændret, idet posten ikke længere indeholder grunde og bygninger. Endvidere skal midlertidigt overtagne aktiver ikke længere føres under denne post, men under en særskilt post, jf. § 16. Til forskel fra gældende regler vil posten endelig indeholde materielle aktiver, som er udlejet i form af operationel leasing. Operationelle leasingkontrakter føres efter gældende praksis under udlån hos leasinggiver.

Ad § 16

Posten er ny. Efter IFRS 5 kræves, at materielle aktiver, der kun er midlertidigt i virksomhedens besiddelse og afventer salg inden for kort tid, skal posteres i en særskilt post i balancen. Posten omfatter midlertidigt overtagne materielle aktiver, som virksomheden har overtaget i forbindelse med afviklingen af et engagement, herunder ejendomme, eksempelvis realkreditinstitutters midlertidigt overtagne ejendomme, som afventer salg.

§ 17

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 25 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

§ 18

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 26 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

§ 19

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 27 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

§ 20

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 28 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

§ 21

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 29 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

§ 22

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 30 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

§ 23

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 31 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

§ 24

Bestemmelsen svarer til den eksisterende post i henhold til i § 32 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v., men bestemmelsen er væsentligt omformuleret.

§ 25

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 33 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

§ 26

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 35 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v. Det er præciseret, at posten omfatter garantikaptalen, når den udstående sparekasse ikke er forpligtet til at forrente eller indløse garantikapitalen. Garantikapital, der ikke opfylder disse betingelser skal føres uden for egenkapitalen som en forpligtelse. Præciseringen skyldes definitionen af egenkapitalinstrumenter i henhold til IAS 32.

Resultatopgørelsen

§ 27

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 43 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v. Beskrivelsen af posten er dog væsentligt reduceret.

§ 28

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 44 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v. Beskrivelsen af posten er dog væsentligt reduceret.

§ 29

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 45 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v. Til forskel fra de gældende regler skal udbytter fra kapitalandele i associerede virksomheder og i tilknyttede virksomheder dog ikke føres under denne post, men under post 12.

§ 30

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 46 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

§ 31

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 48 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v. Beskrivelsen af posten er dog væsentligt reduceret.

§ 32

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 49 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v. Posten benævnelse er ændret, idet den ikke længere betegnes "Andre ordinære indtægter", men alene "Andre driftsindtægter". Årsagen er, at begrebsparret ordinære contra ekstraordinære poster ikke længere findes i regelsættet.

§ 33

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 43 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

§ 34

Posten svarer til den gældende post benævnt "Tab og hensættelser på udlån". Begrebet hensættelser anvendes ikke længere om regulering af aktivposter, men anvendes kun om passivposter. Sondringen mellem tab og nedskrivninger anvendes heller ikke længere.

§ 35

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 43 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

Bevægelser på egenkapitalen

Ad § 36

Bestemmelsen fastsætter ikke en opstilling for opgørelsen over bevægelser på egenkapitalen, men foreskriver alene hvilke elementer, der skal være i opgørelsen, som skal udarbejdes i henhold til § 183 i lov om finansiel virksomhed. Bestemmelsen er i overensstemmelse med IAS 1.96.

I årsregnskabsloven indgår opgørelsen over bevægelser i egenkapitalen som en note, jf. § 56. Da der er tale om en opgørelse på linje med balance og resultatopgørelse er den her beskrevet i kapitlet om klassifikation og opstilling på linje med de andre opgørelser. Der er endvidere krav om noteoplysninger i kapitel 4.

Kapitel 3 – Indregning og måling

Balancen

Generelle bestemmelser

Ad § 37

Bestemmelsen svarer til § 25 i ÅRL. Bestemmelsen opregner balancens grundelementer og fastslår deres indbyrdes sammenhæng. Dette er i overensstemmelse med

IASB's Begrebsramme, jf. begrebsrammens afsnit 47-68. EU's regnskabsdirektiver indeholder ikke en tilsvarende opregning af grundelementerne og deres indbyrdes sammenhæng, men begreberne anvendes på en tilsvarende måde i direktivernes regelsæt.

Begreberne "aktiver", "forpligtelser" og "hensatte forpligtelser" er defineret i bilag 1.

Begrebet "indregning" er det danske udtryk for det engelske udtryk "recognition", der anvendes i IAS/IFRS.

Ad § 38

Bestemmelsen svarer til § 33, stk. 1 og 2, i ÅRL.

Bestemmelserne, der fastsætter indregningskriterierne, svarer til afsnit 89-91 i IASB's Begrebsramme.

Ud over de gengivne stk. 1 og 2 indeholder ÅRL et stk. 3, der har baggrund i 4. direktivs art. 31, stk. 1, litra c, bb, som udgør den ene halvdel af forsigtighedsprincippet og lyder således: "Ved indregning og måling af aktiver og forpligtelser skal der tages hensyn til alle forhold, herunder forudsigelige risici og tab, der fremkommer inden det tidspunkt, hvor årsrapporten udarbejdes, og som bekræfter eller afkræfter forhold, som er opstået senest på balancedagen." Bestemmelsen er ikke medtaget i udkastet, fordi den anses for overflødig, jf. at neutralitetsprincippet (§ 188, stk. 1, nr. 5, i FiL) fastslår, at *enhver* værdiændring skal vises, dvs. både værdistigninger og værdifald. IAS 10 fastslår, at de indregnede beløb skal justeres for at tage hensyn til oplysninger, der fremkommer efter balancedagen, men inden regnskabet udarbejdes, hvis - og kun hvis - oplysningerne vedrører forhold, der også var til stede på balancedagen.

Ad § 39 - Valuta

Reglerne for indregning og måling af poster i fremmed valuta findes i IAS 21. Standarden blev ændret i 2003 som led i IASB's "Improvements Project". Standarden sonderer mellem en virksomheds funktionelle valuta og præsentationsvalutaen. Den funktionelle valuta er den valuta, der væsentligst anvendes i de økonomiske omgivelser, som virksomheden opererer i. Præsentationsvalutaen er den valuta, hvori regnskabet præsenteres.

Efter IAS 21 kan en virksomhed frit vælge præsentationsvaluta. I praksis vil der dog nok i langt de fleste tilfælde være sammenfald mellem den funktionelle valuta og præsentationsvalutaen. Når IAS 21 sonderer mellem den funktionelle valuta og præsentationsvalutaen, er det fordi valutakursforskelle ved omregning til den funktionelle valuta og valutakursforskelle ved omregning til præsentationsvalutaen skal behandles forskelligt. Valutakursforskelle ved omregning til den funktionelle valuta skal som hovedregel indregnes i resultatopgørelsen, mens valutakursforskelle ved omregning til præsentationsvalutaen skal indregnes direkte på egenkapitalen.

Hvis virksomheden besidder udenlandske enheder, hvis funktionelle valuta afviger

fra virksomhedens egen funktionelle valuta, skal valutakursforskelle ved omregning af posterne fra den udenlandske enhed ligeledes indregnes direkte på egenkapitalen.

Efter lov om finansiel virksomhed har finansielle virksomheder mulighed for at udarbejde regnskabet enten i danske kroner eller i euro. En virksomhed, hvis funktionelle valuta er danske kroner, vil skulle anvende reglerne for funktionel valuta ved omregning til danske kroner og reglerne for præsentrationsvaluta ved omregning fra danske kroner til euro. Det forekommer derfor nødvendigt, at der i et IAS-foreneligt regelsæt sondres mellem funktionel valuta og præsentrationsvaluta.

ÅRL sondrer ikke mellem funktionel valuta og præsentrationsvaluta, men opererer med "årsrapportens monetære enhed", jf. § 39 i ÅRL.

Bestemmelsen i stk. 1 fastslår, at transaktioner, der er gennemført i en anden valuta end den funktionelle valuta, skal omregnes efter kursen på transaktionsdagen.

Stk. 2, fastslår at monetære poster, der er udtrykt i en valuta, der afviger fra den funktionelle valuta omregnes efter valutakursen på balancedagen. Definitionerne af "funktionel valuta" og "monetære poster" fremgår af bilag 1. Den funktionelle valuta formodes næsten udelukkende at være danske kroner for finansielle virksomheder omfattet af lov om finansiel virksomhed. IAS 21(9-14) indeholder nærmere vejledning om, hvorledes den funktionelle valuta bestemmes.

For ikke-monetære poster afhænger den valutakurs, der skal anvendes af, om posten måles til kostpris eller til dagsværdi. I tilfælde af at målegrundlaget er kostpris, anvendes kursen på transaktionsdagen (stk. 3). Er målegrundlaget derimod dagsværdi, anvendes kursen på balancedagen (stk. 4).

Udenlandske enheder, eksempelvis en filial i udlandet, kan have en funktionel valuta, der afviger fra hovedvirksomhedens. Når dette er tilfælde, behandles den udenlandske enheds funktionelle valuta i henhold til reglen i stk. 5 på tilsvarende måde, som hvis den selv aflagde regnskab i denne valuta.

Stk. 6 fastslår, hvorledes valutakursforskelle ved omregning til en funktionel valuta skal behandles.

Stk. 7 omhandler de tilfælde, hvor præsentrationsvalutaen afviger fra den funktionelle valuta. Dette kan eksempelvis forekomme, hvis virksomheden vælger at aflægge regnskab i euro, selv om virksomhedens funktionelle valuta er danske kroner. Bestemmelsen finder også anvendelse i tilfælde, hvor virksomheden anvender samme præsentrationsvaluta som den funktionelle valuta, når virksomheden har en udenlandsk enhed, eksempelvis en filial, hvis funktionelle valuta afviger fra hovedvirksomhedens. I så fald skal den udenlandske enheds funktionelle valuta omregnes til hovedvirksomhedens funktionelle valuta, som er identisk med præsentrationsvalutaen.

Stk. 8 fastslår, hvorledes valutakursforskelle ved omregning til præsentrationsvalutaen skal indregnes. Sådanne valutakursforskelle skal indregnes direkte på egenkapitalen.

Ad afsnit om finansielle instrumenter - §§ 40-54

IAS-reglerne om indregning og måling af finansielle instrumenter findes i IAS 39, der blev udstedt i december 2003. Definitionen af, hvad der henregnes til finansielle instrumenter, findes dog i IAS 32.

Efter IAS 39 opdeles finansielle instrumenter i relation til målingsreglerne i 5 grupper:

1. Finansielle aktiver eller forpligtelser til dagsværdi med værdiregulering i resultatopgørelsen
2. Hold-til-udløb investeringer
3. Udlån og tilgodehavender
4. Finansielle aktiver disponible for salg
5. Finansielle forpligtelser, der ikke er afledte finansielle instrumenter

Alle finansielle aktiver og forpligtelser kan efter standarden henregnes til gruppe 1. Aktiver og forpligtelser, der henregnes til gruppe 1, skal løbende værdireguleres til dagsværdi med indregning af værdireguleringen i resultatopgørelsen. Afledte finansielle instrumenter skal altid henregnes til gruppe 1.

Hvis de øvrige grupper vælges anvendt, skal de i henhold til IAS 39 måles efter følgende regler:

Hold-til-udløb investeringer måles til amortiseret kostpris. Nedskrivninger og afskrivninger indregnes i resultatopgørelsen.

Udlån og tilgodehavender måles til amortiseret kostpris. Nedskrivninger og afskrivninger indregnes i resultatopgørelsen.

Finansielle aktiver disponible for salg måles til dagsværdi. Værdiregulering indregnes direkte i egenkapitalen. Nedskrivninger og valutakursreguleringer indregnes dog i resultatopgørelsen. Ved afhændelse indregnes den akkumulerede værdiændring, der er opført under egenkapitalen, i resultatopgørelsen.

Finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris.

Reglerne om indregning og måling forudsætter, at gruppe 2 og 4 ovenfor ikke anvendes i de danske regler.

Ad § 40

Bestemmelsen svarer til IAS 39(14). Bestemmelsen fastslår den generelle hovedregel for, hvornår såvel finansielle aktiver som finansielle forpligtelser skal indregnes i balancen

Ad § 41

Paragraffen indeholder særbestemmelser om, hvornår finansielle aktiver skal indregnes og ophøre med at være indregnet i balancen (derecognition).

Stk. 1 fastslår, at et finansielt aktiv som udgangspunkt skal ophøre med at være indregnet i balancen, når det sælges eller på anden måde overdrages til en anden part. Salget eller overdragelsen kan ske delvis. I så fald kan den solgte eller overdragne del ophøre med at være indregnet i balancen, hvis det er muligt at identificere den del, som er solgt eller overdraget, entydigt, jf. IAS 39(16). Stk. 1 fastslår en hovedregel. Undtagelsesreglen i stk. 5 omhandler tilfælde, hvor et finansielt aktiv skal bibeholdes i balancen, selv om der har fundet et salg eller en overdragelse sted.

Bestemmelsen i stk. 2 fastslår, at finansielle aktiver skal indregnes i eller ophøre med at være indregnet i balancen enten på handelsdagen eller på afregningsdagen. IAS 39 tillader disse to forskellige muligheder med hensyn til indregningstidspunktet for finansielle aktiver, når aktivet erhverves eller sælges på sædvanlige markedsbetingelser ("regular way purchases"): "Settlement date accounting" (indregning på afregningsdagen) eller "trade date accounting" (indregning på handelsdagen).

"Sædvanlige markedsbetingelser" ("regular way purchases") betegner de almindelige handelsekutymer, som er gældende i forbindelse med spothandler på det pågældende marked, eksempelvis det forhold, at afregningsdatoen for handler på Københavns Fondsbørs ligger 3 handelsdage efter handelsdatoen.

Efter stk. 3 skal den aftalte pris indregnes som en forpligtelse samtidig med indregningen af det erhvervede aktiv, når handelsdatoen anvendes som indregningstidspunkt. Tilsvarende skal den aftalte pris indregnes som et aktiv i forbindelse med et salg.

Stk. 4 fastslår, at en eventuel ændring i værdien af det erhvervede eller solgte aktiv mellem handelsdagen og afregningsdagen skal indregnes i balancen. Dette svarer til reglerne efter IAS 39, når der anvendes indregning på afregningsdagen. Bestemmelserne sikrer, at virkningen på resultatopgørelsen og nettovirkningen på balancen vil være den samme, uanset om der anvendes indregning på afregningsdagen eller indregning på handelsdagen. Ved indregning på handelsdagen ville balancen i sammenligning med en praksis med indregning på afregningsdagen blive "blæst op" med værdien af de aktiver, der er handlet før balancetidspunktet, men først afregnes efter balancetidspunktet. Der skal anvendes et ensartet princip for indregning enten på handelsdagen eller på afregningsdagen. Hvilket princip der anvendes, skal oplyses i noterne, jf. § 82, stk. 2. For et aktiv, som efter første indregning måles til kostpris eller amortiseret kostpris, indregnes værdiændringer i perioden mellem handelsdatoen og afviklingsdatoen ikke.

Stk. 5 indeholder en undtagelsesregel med hensyn til, hvornår der skal ske ophør af indregning af et finansielt aktiv i balancen. IAS 39(16-37) indeholder et udførligt regelsæt for, hvornår et finansielt aktiv skal ophøre med at indregnes i balancen i forbindelse med afhændelser, når risiko og fordele ved besiddelsen af aktivet helt eller delvis bibeholdes hos overdrageren. Reglerne i IAS 39 synes at være i overensstemmelse med de regler, der allerede er fastsat for kreditinstitutter med hensyn til ægte og uægte salgs- og tilbagekøbsforretninger. Stk. 5 skønnes at indeholde en be-

skrivelse af regelsættet i IAS 39, som i langt de fleste tilfælde vil være fyldestgørende for de finansielle virksomheder. Hvis der forekommer mere komplekse tilfælde, der ikke fuldt ud dækkes af bestemmelsen, kan de mere udførlige bestemmelser i IAS 39 anvendes. Et finansielt aktiv, der overdrages i forbindelse med en ægte salgs- og tilbagekøbsforretning, vil således være omfattet af bestemmelsen og vil skulle bibeholdes i balancen hos sælgeren.

Ad § 42

Bestemmelsen indeholder regler for, hvornår finansielle forpligtelser skal ophøre med at være indregnet i balancen, jf. IAS 39(39-42).

Ad § 43

Stk. 1 fastslår, at finansielle instrumenter ved første indregning skal måles til dagsværdi. Dette svarer til reglen i IAS 39(43). Efter den tidligere udgave af IAS 39 skulle finansielle instrumenter indregnes første gang til kostpris, hvilket også er den regel, der er gengivet i årsregnskabsloven (§ 36). I praksis synes der dog næppe at være forskel mellem indregning første gang til kostpris eller til dagsværdi, idet prisen ved erhvervelse formodes at svare til dagsværdien. IAS 39(AG64-65) omtaler visse tilfælde, hvor det kan være nødvendigt at estimere en dagsværdi ved erhvervelsen af et finansielt instrument, fordi det beløb, der betales ved overdragelsen, ikke svarer til dagsværdien. De omtalte tilfælde er tilfælde, hvor det beløb, der erlægges ved overdragelsen, indbefatter betaling for noget ud over betalingen for det finansielle instrument, der skal indregnes. Eksempelvis kan der i det erlagte beløb være tillagt betaling for omkostninger, som ikke er en del af det finansielle instruments dagsværdi. Et andet eksempel er et lån, hvor den nominelle rente afviger fra markedsrenten. I et sådant tilfælde må dagsværdien ved første indregning estimeres ved at diskontere lånets betalingsstrøm med markedsrenten for et lån på tilsvarende vilkår og kreditrisiko.

Stk. 2 indeholder en særregel for måling af de finansielle instrumenter, der ikke efterfølgende værdireguleres til dagsværdi. Sådanne finansielle instrumenter skal ved første indregning måles til dagsværdi med tillæg af omkostninger forbundet med erhvervelsen, jf. IAS 39(43).

Ad § 44

Stk. 1 og 2 fastslår at finansielle aktiver som hovedregel løbende skal måles til dagsværdi, jf. den tilsvarende bestemmelse i IAS 39(46). Undtaget herfra er aktiver omfattet af § 49, stk. 1, dvs. udlån og tilgodehavender. Bestemmelsen omfatter således alle fordringer (obligationer m.v.), der omsættes på et aktivt marked (dvs. eksklusive udlån og tilgodehavender), kapitalandele (jf. dog stk. 3) og afledte finansielle instrumenter.

Stk. 3 er en særlig undtagelse til hovedreglen om, at finansielle aktiver skal måles til dagsværdi. Undtagelsen kan kun anvendes på unoterede kapitalandele. Den finder anvendelse, når det ikke er muligt at estimere en pålidelig dagsværdi på den pågældende kapitalandel, jf. IAS 39(46(c)). I overensstemmelse med IAS 39(AG80-81) forudsættes det, at det kun er i undtagelsestilfælde, at det ikke er muligt at estimere dagsværdien af en kapitalandel pålideligt.

Ad § 45

Efter IAS 39(47) kan finansielle forpligtelser vælges målt til dagsværdi. Afledte finansielle instrumenter, der er forpligtelser, skal dog altid måles til dagsværdi. Stk. 1 forudsætter, at finansielle forpligtelser som udgangspunkt skal måles til dagsværdi, idet der er fastsat en undtagelse til denne regel, nemlig forpligtelser omfattet af § 54.

Ad § 46

Bestemmelsen fastsætter, hvorledes dagsværdien bestemmes i tilfælde, hvor det finansielle instrument er børsnoteret. IAS 39(AG71-73) indeholder nærmere vejledning for, hvorledes dagsværdien bestemmes, når det finansielle instrument handles på aktive markeder, hvor der løbende noteres en pris. Efter stk. 1 fastsættes dagsværdien til lukkekursen på balancedagen (den dag målingen foretages). Efter de gældende regler anvendes gennemsnitskursen på den sidste handelsdag. Reglen indebærer således en praksisændring. Den kurs, der skal anvendes, skal være en kurs eksklusiv eventuelle handelsomkostninger.

Stk. 2 fastsætter en undtagelsesregel til stk. 1. Udtrukne børsnoterede obligationer skal ikke måles til børskursen, men til den tilbagediskonterede værdi af udtrækningsbeløbet (inklusive kuponrente) med fradrag af periodiseret rente på balancedagen. Den periodiserede rente balanceføres under andre aktiver eller andre passiver. Svarer til gældende praksis. Diskontering kan undlades, hvis betydningen heraf er uvæsentlig for beløbsstørrelsen.

Stk. 3 fastsætter endnu en undtagelsesregel til stk. 1. Undtagelsesreglen finder anvendelse i de tilfælde, hvor børskursen ikke afspejler dagsværdien, dvs. tilfælde, hvor markedet for det pågældende instrument ikke er aktivt i fornødent omfang. I sådanne tilfælde skal dagsværdien bestemmes efter samme principper som dem, der finder anvendelse på unoterede instrumenter (§ 18). De nugældende regler indeholder ikke en tilsvarende undtagelsesregel.

Ad § 47

Bestemmelsen fastsætter regler om, hvorledes dagsværdien bestemmes i tilfælde, hvor dagsværdien af det finansielle instrument ikke uden videre kan aflæses i kraft af en notering på et aktivt marked. IAS 39(AG74-82) indeholder en nærmere vejledning for, hvorledes dagsværdien fastsættes i sådanne tilfælde. § 47 indeholder hovedprincipperne bag denne vejledning.

Ad § 48

Stk. 1 fastslår, at egne aktier ikke kan indregnes som et aktiv. Forholdet følger af definitionen på et aktiv, jf. definitionsbilag, men er tillige præciseret i IAS 32(33). Der kan således ikke indregnes en indtægt eller en omkostning i resultatopgørelsen ved erhvervelse eller salg af egne aktier. Årsregnskabsloven tillader, at egne aktier kan indregnes, jf. ÅRL § 35. De gældende regler for finansielle virksomheder tillader, at egne aktier under visse betingelser kan indregnes som aktiv.

Omkostningen ved erhvervelse af egne aktier indregnes som en nedgang i den frie del af egenkapitalen. Den nominelle aktiekapital, som skal posteres under egenkapi-

talen, berøres ikke af erhvervelsen. Den nominelle aktiekapital kan først nedbringes, når og hvis aktierne afregistreres. Ved salg af egne aktier forhøjes den frie egenkapital svarende til den modtagne salgspris.

Stk. 2 fastslår, at hvis virksomheden har udstedt omsættelige gældsinstrumenter (obligationer) kan de ikke indregnes som et aktiv i balancen. Erhverver en virksomhed egne gældsinstrumenter, skal gældsforpligtelsen nedbringes direkte, jf. IAS 39(42 og AG58). En eventuel forskel mellem udgiften til erhvervelse af gældsinstrumentet og den gældsforpligtelse, der kan annulleres, vil dog skulle indregnes i resultatopgørelsen. Efter den gældende praksis har det hidtil været muligt at have egne gældsinstrumenter indregnet som aktiver.

Ad afsnit om udlån og tilgodehavender - §§ 49-53

Udlån og tilgodehavender, der ikke er noteret på et aktivt marked, udgør i henhold til IAS 39 en særskilt kategori af finansielle instrumenter, der skal måles til amortiseret kostpris. I udkastet er udlån og tilgodehavender en kategori af aktiver, der er undtaget fra hovedreglen om, at finansielle instrumenter løbende skal værdireguleres til dagsværdi.

Ad § 49

Bestemmelsen fastslår, at udlån og tilgodehavender efter første indregning skal måles til amortiseret kostpris. Definitionen af amortiseret kostpris er fastsat i bilag 1.

Efter stk. 2 er udlån, der er børsnoteret, undtaget fra reglen om måling til amortiseret kostpris. Dette svarer til reglerne i IAS 39, hvorefter udlån og tilgodehavender, der er noteret på et aktivt marked ikke henregnes til kategorien af udlån og tilgodehavende, jf. IAS 39(9). Undtagelsen indebærer, at udlån, der er børsnoterede, vil være omfattet af hovedreglen, hvorefter finansielle instrumenter løbende skal værdireguleres til dagsværdi.

Ud over udlån og tilgodehavender, der er børsnoterede, er udlån, som låntager har en kontraktmæssig ret til at indfri ved indlevering af en bestemt mængde af bestemte obligationer udstedt af virksomheden, også undtaget fra måling til amortiseret kostpris. Bestemmelsen sigter mod realkreditudlån, som på grund af den tætte sammenhæng med de børsnoterede obligationer, der finansierer udlånene, hensigtsmæssigt kan måles til dagsværdi. Derudover er øvrige realkreditlån, dvs. udlån der er udstedt i medfør af realkreditloven eksplicit omfattet af bestemmelsen. Det er således ikke nødvendigvis en betingelse for at et udlån er omfattet af bestemmelsen, at lånet kan indfries med bestemte børsnoterede obligationer, hvis blot lånet er udstedt i medfør af realkreditloven.

Udlån og tilgodehavender, der omfattes af stk. 2, skal principielt måles til dagsværdi efter principperne i § 47. I praksis kan dette ske ved at udlånenes dagsværdi sættes lig med børskursværdien af de bagvedliggende obligationer med regulering for den eventuelle værdiforringelse, der måtte være indtrådt som følge af låntagers svigtende betalingsevne. Den regulering af børskursværdien, der skal foretages, kan foretages efter samme principper, som dem, der er fastsat for nedskrivninger af øvrige udlån og

tilgodehavender i §§ 50-53.

Ad § 50

Bestemmelsen svarer til IAS 39(58), hvorefter virksomheden ved hver regnskabsafslutning skal vurdere om finansielle aktiver, der ikke måles til dagsværdi, er værdiforringede med henblik på, om der skal foretages nedskrivning. Vurderingen skal foretages ved at konstatere, om der er indtruffet begivenheder, der indikerer (objective evidence), at aktiverne er værdiforringede. Vurderingen skal foretages dels for aktiverne enkeltvis (individual vurdering), dels for grupper af aktiver (gruppevis vurdering). Udtrykket "objective evidence" er oversat til "objektiv indikation".

Ad § 51

Bestemmelsen fastslår, at individuel vurdering det mindste skal foretages for udlån og tilgodehavender, der er af betydelig størrelse for virksomheden, jf. IAS 39(64). Der er ikke fastsat nærmere kriterier for, hvornår et udlån eller et tilgodehavende skal anses for at være af betydelig størrelse. Betydelig skal ses i relation til virksomhedens egen størrelse, således at et udlån, der er af betydelig størrelse i en virksomhed, ikke behøver at være det i en anden og større virksomhed.

Individuel vurdering skal i det mindste foretages for alle betydelige udlån og tilgodehavender, men kan også foretages for udlån og tilgodehavender, der ikke er af betydelig størrelse. Virksomheden vurderer således selv, hvorvidt der skal foretages individuel vurdering på mindre betydelige udlån og tilgodehavender. Individuel vurdering skal gå forud for den gruppevise vurdering efter § 50.

Stk. 2 opregner en række begivenheder, som er ensbetydende med at der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse. De opremsede begivenheder svarer til dem, der er anført i IAS 39(59), i det omfang disse er relevante i forbindelse med individuel vurdering. At der er indtruffet en af disse begivenheder vil ofte være ensbetydende med, at lånet skal nedskrives, men dette er ikke nødvendigvis tilfældet. Som anført i stk. 3 skal der kunne foretages en pålidelig måling af en forventet nedgang i betalingerne fra låntager, som har sammenhæng med den eller de indikationer på værdiforringelse, som er observeret. En reduktion i låntagers kreditværdighed er således ikke nødvendigvis en tilstrækkelig grund til at foretage nedskrivning på udlånet. Reduktionen i kreditværdigheden skal være af så betydeligt omfang, at det er sandsynligt, at låntageren ikke vil opfylde sin betalingspligt. En eventuel nedskrivning skal foretages med et beløb, der svarer til forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi af udlånet før nedskrivning og nutidsværdien og de betalinger, som efter det bedst mulige skøn må forventes fra låntager samt fra eventuelle sikkerheder, jf. IAS 39(63).

Nutidsværdien af de forventede betalinger skal beregnes ved hjælp af en rentesats, der svarer til den oprindeligt fastsatte effektive rentesats på udlånet.. Hvis renten er variabel anvendes den senest fastsatte rentesats.

Ad § 52

Bestemmelsen indeholder reglerne for gruppevis vurdering af udlån og tilgodehavender. Alle en virksomheds udlån og tilgodehavender skal omfattes af en gruppevis vurdering. Der er kun 2 undtagelser hertil. Den ene undtagelse angår udlån og tilgo-

dehavender, hvorpå der er foretaget nedskrivning efter en individuel vurdering. Den anden undtagelse vedrører udlån og tilgodehavender, der ikke meningsfuldt kan indplaceres i en gruppe med ensartede kreditrisikokarakteristika. Sådanne udlån skal være genstand for individuel vurdering, jf. § 52, stk. 1.

Gruppevis vurdering skal således også omfatte udlån og tilgodehavender, der har været genstand for individuel vurdering, men hvor vurderingen ikke har resulteret i en nedskrivning. Den individuelle vurdering vil eventuelt kunne resultere i, at et udlån flyttes fra en gruppe til en anden, eksempelvis til en gruppe med større kreditrisiko end den gruppe, udlånet oprindeligt var placeret i.

Som anført i stk. 2 skal udlån og tilgodehavender med henblik på gruppevis vurdering grupperes sammen med udlån, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. De karakteristika, der skal være fælles for gruppen, udvælges så de er relevante i forhold til at vurdere betalingerne fra gruppen. Der kan være tale om grupperinger efter risikogradueringer, efter sikkerhedstype, efter brancher, beskæftigelse, omfang af betalingsforsinkelser osv., jf. IAS 39(AG87).

Almindeligvis vil der allerede ved låneetablering på basis af erfaringerne være forventninger om et vist omfang af tab i en given gruppe af udlån. Sådanne forventninger giver imidlertid ikke grundlag for at foretage gruppevis nedskrivning. De forventede tab i en gruppe af udlån, vil modsvares af den kreditrisikopræmie, som långiver har indregnet i renten for de pågældende udlån. Gruppevis nedskrivning skal derfor først foretages, når der indtæffer begivenheder, der er ensbetydende med en forværring med hensyn til de forventede tab i gruppen i forhold til de oprindeligt forventede tab.

Dette er nærmere præciseret i stk. 3, hvorefter der, ligesom tilfældet er for individuel nedskrivning, skal være indtruffet begivenheder, der i en pålidelig måling på basis af erfaringerne, må skønnes at resultere i en forværring af betalingerne fra den pågældende gruppe af udlån. De forhold, der er nævnt i stk. 3, nr. 1 og 2, og som kan være ensbetydende med, at en gruppe af udlån skal nedskrives, svarer til, hvad der er anført i IAS 39(59, litra f).

Hvis der er indtruffet begivenheder, der må vurderes at føre til et fald i betalingerne fra gruppen af udlån, skal værdien, som anført i stk. 4, nedskrives med forskellen mellem den samlede regnskabsmæssige værdi af udlånene før nedskrivning og nutidsværdien af de betalinger, der efter et bedste skøn må forventes på basis af de indtrufne forværringer eller ændringer i forhold, der har betydning for låntagernes betalinger, jf. IAS 39(63).

Ved beregning af nutidsværdien af de forventede betalinger til brug for beregning af den nødvendige nedskrivning anvendes et gennemsnit af de oprindelige effektive rentesatser på udlånene eller for variabelt forrentede udlån de senest fastsatte rentesatser, jf. stk. 5.

IAS 39(AG84-92) indeholder nærmere vejledning med hensyn til, hvornår og hvorledes der skal foretages såvel individuelle som gruppevis nedskrivninger på udlån

og tilgodehavender.

Ad § 53

Stk. 1 fastslår, at eventuelle nedskrivninger skal tilbageføres, hvis de forhold, der gav anledning til nedskrivningerne, ikke længere er til stede, jf. IAS 39(65). Det forudsættes, at en tilbageførsel af en nedskrivning ikke må resultere i, at den regnskabsmæssige værdi af udlånet eller af gruppen af udlån bliver højere, end tilfældet ville have været, hvis nedskrivningen ikke havde forekommet.

Stk. 2 fastslår, at nedskrivninger på grupper af udlån skal behandles som forløbere for individuelle nedskrivninger på de enkelte udlån i gruppen. Så snart et udlån i gruppen bliver individuelt nedskrevet efter reglerne herom, skal udlånet derfor fjernes fra gruppen af udlån, og en eventuel gruppevis nedskrivning skal reduceres forholdsmæssigt, jf. IAS 39(AG88). Bestemmelsen skal sikre, at der ikke foretages dobbeltnedskrivning for samme tab på både individuelt plan og på gruppeplan. Bestemmelsen kræver ikke nødvendigvis, at der foretages en entydig beløbsmæssig overførsel fra en tidligere gruppevis nedskrivning til den individuelle nedskrivning. Den krævede reduktion af den gruppevis nedskrivning kan sikres indirekte ved den metode, som virksomheden anvender i forbindelse med individuel og gruppevis vurdering. Hvis virksomheden eksempelvis foretager en nyvurdering af nedskrivningsbehovet i en gruppe uden hensyn til tidligere foretagne nedskrivninger og efter at alle individuelt nedskrevne udlån er fjernet fra gruppen, vil metoden automatisk sikre, at de individuelle nedskrivninger ikke samtidig er medregnet ved den gruppevis nedskrivning.

Ad § 54

Bestemmelsen fastslår, at indlån, obligationer samt andre skyldige beløb, der ikkehandles på aktive markeder efter første indregning løbende skal måles til amortiseret kostpris, jf. IAS 39(47). Disse forpligtelser er omfattet af § 43, stk. 2, med hensyn til den værdi, hvortil de skal måles ved første indregning. Bestemmelsen omfatter alle forpligtelser, der ikke skal måles til dagsværdi. De resterende forpligtelser, der skal måles til dagsværdi efter hovedreglen i § 45, er således udelukkende udstedte børsnoterede obligationer eller andre udstedte værdipairer (forpligtelser), der handles på aktive markeder samt afledte finansielle instrumenter, der er forpligtelser.

Ad § 55 - dattervirksomheder og associerede virksomheder

IAS-reglerne om dattervirksomheder findes i IAS 27. Standarden blev revideret i 2003 som et led i IASB's "Improvements Project". Standarden omhandler dels reglerne for konsolidering (udarbejdelse af koncernregnskaber), dels reglerne for, hvorledes dattervirksomheder samt associerede og fælleskontrollerede virksomheder skal indregnes og måles i selskabsregnskabet (til forskel fra koncernregnskabet), jf. IAS 28(35-36) for så vidt angår associerede virksomheder i selskabsregnskabet.

Ifølge IAS 27 skal investeringer i dattervirksomheder, associerede virksomheder og fælleskontrollerede virksomheder indregnes til kostpris eller efter reglerne i IAS 39. Anvendelse af reglerne i IAS 39 indebærer, at investeringerne skal indregnes og måles til dagsværdi med værdireguleringer indregnet enten i resultatopgørelsen (dagsværdi med værdiregulering i resultatopgørelsen) eller med værdireguleringer indreg-

net direkte på egenkapitalen (aktiver disponible for salg).

IAS 27 tillader ikke, at dattervirksomheder og associerede virksomheder indregnes og måles efter indre værdis metode, som er obligatorisk efter de gældende regler.

Bestemmelsen omhandler indregning og måling af dattervirksomheder og associerede virksomheder i selskabsregnskabet. Reglerne for, hvorledes dattervirksomheder og associerede virksomheder skal behandles i koncernregnskabet, følger af reglerne for koncernregnskabet. Bestemmelsen fastslår, at dattervirksomheder og associerede virksomheder skal indregnes og måles efter samme regler, som gælder for øvrige besiddelser af ejerandele. Dvs. de skal måles til dagsværdi med værdireguleringer indregnet i resultatopgørelsen. Muligheden efter IAS 27 for at måle dattervirksomheder og associerede virksomheder til kostpris er således fravalgt.

Dagsværdien for en portefølje af ensartede aktiver skal i henhold IAS 39 ansættes til enhedsværdien af det pågældende aktiv multipliceret med antallet af enheder i porteføljen, jf. IAS 39(AG72). Dagsværdien af andele i dattervirksomheder og associerede virksomheder skal derfor fastsættes med udgangspunkt i værdien af den enkelte andel uden hensyn til værdien af den kontrollerende eller dominerende indflydelse.

Spørgsmålet om, hvilket målegrundlag - kostpris eller dagsværdi – der skal anvendes for dattervirksomheder og associerede virksomheder, har været genstand for intense drøftelser i Finanstilsynets regnskabsudvalg. Bestemmelsen er derfor sat i kantet parentes, idet Finanstilsynet særligt ønsker kommentarer til dette spørgsmål.

Ad afsnit om materielle anlægsaktiver §§ 56-61

IAS-reglerne for materielle anlægsaktiver findes i IAS 16, der blev revideret som et led i IASB's "Improvements Project" i 2003. Standarden omhandler dog ikke investeringsejendomme, der er omfattet af IAS 40, der ligeledes er revideret i 2003.

IAS 16 definerer materielle anlægsaktiver som materielle aktiver, der

- a) besiddes til brug i produktionen, ved levering af varer og tjenesteydelser, til udlejning eller til administrative formål og
- b) forventes at skulle benyttes i mere end et regnskabsår.

IAS 16 tillader 2 alternative muligheder for måling af anlægsaktiver. De kan enten måles til kostpris med systematiske afskrivninger over brugstiden eller efter en omvurderingsmodel, hvorefter der foretages vurdering til dagsværdi. Efter omvurderingsmodellen stilles der ikke nødvendigvis krav om, at vurderingen til dagsværdi skal foretages ved hver regnskabsafslutning. Hvis et anlægsaktivs værdi ikke ændrer sig hyppigt, kan omvurderingen foretages mindre hyppigt. Hvis omvurderingsmodellen anvendes, skal den anvendes ensartet for ensartede grupper af aktiver. Opskrivninger må ikke indregnes i resultatopgørelsen, men skal indregnes direkte på egenkapitalen.

IAS 16 omfatter ejendomme, som virksomheden selv benytter i sin drift (domicilejendomme), mens øvrige ejendomme omfattes af IAS 40.

ÅRL indeholder samme valgmuligheder med hensyn til anvendelse af en kostpris-model eller en omvurderingsmodel som IAS 16, jf. §§ 40-43 i ÅRL.

Det foreslås, at anlægsaktiver svarende til dem, der omfattes af IAS 16, dog eksklusive domicilejendomme, skal måles til kostpris med fradrag af afskrivninger. Muligheden for at anvende omvurderingsmodellen er således fravalgt for disse aktiver.

For så vidt angår domicilejendomme foreslås, at de løbende skal vurderes til dagsværdi, dvs. den løbende vurdering svarer til den, der skal anvendes for investerings-ejendomme, men til forskel fra, hvad der gælder for investeringsejendomme, vil opskrivninger ikke blive indregnet i resultatopgørelsen, og der foretages afskrivninger, som indregnes i resultatopgørelsen.

IAS 40 har 2 alternative målingsmodeller for investeringsejendomme. Enten skal de måles til dagsværdi, eller også skal de måles til kostpris med systematiske nedskrivninger efter samme principper som gælder for anlægsaktiver efter IAS 16. Anvendes dagsværdimodellen skal værdireguleringerne indregnes i resultatopgørelsen.

Det foreslås, at muligheden for at anvende kostprismodellen for investeringsejendomme fravælges. Alle typer af ejendomme vil således løbende skulle reguleres til dagsværdi, men med den forskel, at opskrivninger på domicilejendomme ikke skal indregnes i resultatopgørelsen, men direkte på egenkapitalen. Værdireguleringer af øvrige ejendomme indregnes i resultatopgørelsen.

De gældende regler for kreditinstitutter er baseret på en kostprismodel, dvs. måling til kostpris med systematiske afskrivninger, pligt til nedskrivning, når værdien er faldet, og en valgfri mulighed for opskrivning, når værdien er steget.

Reglerne for forsikringselskaber foreskriver obligatorisk anvendelse af en markedsværdimodel med værdireguleringer indregnet i resultatopgørelsen for alle typer ejendomme.

Når muligheden for at foretage omvurdering af materielle anlægsaktiver (driftsmidler) er fravalgt, skyldes det, at driftsmidler i finansielle virksomheder (bortset fra domicilejendomme) har en kort brugstid og en hurtig teknisk forældelse. Metoden med anvendelse af kostpris med systematiske afskrivninger over brugstiden vil derfor hensigtsmæssigt afspejle de økonomiske omkostninger ved anvendelse af driftsmidlerne i de enkelte regnskabsår.

Samme forhold gør sig ikke gældende for domicilejendomme, der har en meget lang brugstid og vil kunne sælges til anden anvendelse. Den økonomiske værdi af ejendomme er derfor heller ikke systematisk aftagende, men underlagt priserne på ejendomsmarkedet. Den faktiske (økonomiske) omkostning ved en domicilejendom udtrykkes derfor bedst ved fraværet af afkastet på den kapital, der er investeret i ejendommen (alternativomkostningsbetragtning). Til gengæld er en ejer af en domicilejendom underlagt risikoen for svingninger i priserne på ejendomsmarkedet. De nævnte forhold anses bedst afspejlet regnskabsmæssigt ved en løbende måling af domicilejendomme til dagsværdi. Denne metode sikrer tillige bedst sammenlignelig-

heden af regnskaber fra virksomheder, der har valgt at eje deres domicilejendom, i forhold til regnskaber fra virksomheder, der har valgt at drive virksomhed fra lejede lokaler.

Materielle anlægsaktiver er, når bortses fra ejendomme, relativt af mindre betydning i finansielle virksomheder. Kategorien omfatter kontorudstyr, edb-anlæg (hardware), biler, indretning af lejede lokaler o.lign. Software henregnes ikke til materielle aktiver, men til immaterielle aktiver, med mindre den pågældende software er en integreret del af hardware (eksempelvis styresystemer).

Der er ikke forudsat regler om materielle omsætningsaktiver, jf. IAS 2, fordi denne kategori ikke er relevant for finansielle virksomheder.

Ad § 56

Stk. 1 indeholder definitionen af materielle anlægsaktiver samtidig med, at bestemmelsen fastslår, at de skal indregnes til kostpris ved første indregning. Reglerne for indregning og måling ved første indregning findes i IAS 16(7-28). Anskaffelse af et aktiv, der ikke opfylder definitionen på et anlægsaktiv, fordi det ikke forventes at skulle benyttes i mere end et regnskabsår, skal ikke indregnes i balancen. Udgifterne til sådanne anskaffelser vil følgelig blive omkostningsført ved anskaffelsen.

Stk. 2 fastslår at omkostninger, der er foranlediget af anskaffelsen skal medregnes i aktivets pris. IAS 23 tillader som en alternativ behandling, at låneomkostninger, som virksomheden har afholdt i forbindelse med erhvervelsen af et aktiv, kan medregnes i aktivets værdi ved første indregning. Denne mulighed er ikke medtaget i forslaget, idet den skønnes irrelevant for finansielle virksomheder. ÅRL tillader, at låneomkostninger kan medregnes i værdien af et anlægsaktiv, jf. § 40 i ÅRL.

Ad § 57

Bestemmelsen indeholder hovedreglerne for måling af materielle anlægsaktiver efter første indregning. Materielle anlægsaktiver skal reguleres for systematiske afskrivninger over den forventede brugstid samt nedskrivninger ved andre typer af værdiforringelser. Reglerne for afskrivninger findes i IAS 16(43-62). Reglerne for nedskrivning findes i IAS 36. Reglerne muliggør ikke opskrivninger, men der er pligt til tilbageførsel af eventuelle nedskrivninger, hvis der ikke længere er grundlag for nedskrivningerne. Værdien af et materielt aktiv vil således ikke kunne overstige kostprisen med fradrag af afskrivninger.

Ad § 58

Bestemmelsen indeholder en undtagelse til reglerne i § 55. Efter § 56 skal grunde og bygninger (ejendomme) løbende reguleres til dagsværdi. Metoder til fastsættelse af dagsværdien på grunde og bygninger beskrives i bilag 8.

Ad § 59

Ejendomme, som en virksomheder anvender i egen drift omfattes ikke af IAS 40. Som følge heraf tillader IAS-reglerne ikke, at sådanne ejendomme måles til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen. Når det alligevel vælges at måle sådanne ejendomme til dagsværdi, må det ske efter omvurderingsmodellen i IAS 16.

Efter omvurderingsmodellen i IAS 16 skal værdistigninger ikke indregnes i resultatopgørelsen, men direkte på egenkapitalen. § 59 fastsætter derfor særregler for, hvorledes værdiændringer på ejendomme, som anvendes i egen drift skal behandles.

Ad afsnit om immaterielle aktiver - §§ 60-61

IAS-reglerne om immaterielle aktiver findes i IAS 38. Reglerne kræver, at immaterielle aktiver skal indregnes i balancen, når de pågældende aktiver kan identificeres, er under virksomhedens kontrol og kan måles pålideligt. Betingelserne indebærer, at en lang række omkostninger, der kunne betragtes som aktiver for virksomheden, ikke kan indregnes i balancen, men skal omkostningsføres, når de afholdes. Omkostninger, der således ikke kan indregnes som aktiver er f.eks. etablerings- og opstartsomkostninger, uddannelsesomkostninger, markedsføringsomkostninger og omkostninger til flytning eller reorganisering af virksomheden. Standarden fastslår endvidere, at internt oparbejdet goodwill, mærkenavne, kundelister og lignende ikke må indregnes som immaterielle aktiver.

Efter IAS 38 skal immaterielle aktiver indregnes til kostpris. Den efterfølgende måling skal – ligesom tilfældet er for materielle anlægsaktiver efter IAS 16 – foretages til kostprisen med fradrag af systematiske afskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Som tilfældet ligeledes er for materielle anlægsaktiver tillader IAS 38, at immaterielle aktiver kan omvurderes til dagsværdi, jf. IAS 38 (63-64).

Goodwill behandles ikke i IAS 38, men i IAS 22 om virksomhedssammenslutninger. Da dattervirksomheder og associerede virksomheder forudsættes indregnet til dagsværdi, jf. § 55, vil der ikke forekomme goodwill i forbindelse med erhvervelse af dattervirksomheder og associerede virksomheder i selskabsregnskaber. Der vil dog kunne forekomme goodwill i forbindelse med overtagelse (køb) af en aktivitet, der ikke overtages i form af en juridisk virksomhed.

Immaterielle aktiver er, når bortses fra koncerngoodwill, sædvanligvis af beskedent omfang i finansielle virksomheder. Der vil dog kunne forekomme udviklingsomkostninger samt software, der vil skulle aktiveres efter IAS-reglerne.

Ad § 60

Stk. 1 fastslår, at immaterielle aktiver skal indregnes.

Stk. 2 opregner en række betingelser for, at udviklingsomkostninger kan aktiveres, jf. IAS 38(45-50).

Stk. 3 opremser en række omkostningstyper, som ikke opfylder kriterierne for at kunne indregnes som aktiver. Eksemplerne svarer til dem, der er nævnt i standarden, jf. IAS 38 (36, 42 og 56-57).

Ad § 61

Bestemmelsen fastslår, hvorledes immaterielle aktiver, herunder erhvervet goodwill, skal måles efter første indregning. Immaterielle aktiver skal måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger. Muligheder for at foretage omvurdering til dagsværdi er således ikke indarbejdet i reglerne.

Ad § 62 - Leasing

IAS-reglerne om leasing findes i IAS 17. Reglerne sonder mellem finansiel leasing og operationel leasing. Definitionerne findes i bilag 1. Finansielle virksomheder kan være såvel leasinggiver som leasingtager. Reglerne om leasing finder ikke anvendelse, hvis det leasede aktiv er et finansielt instrument. ÅRL indeholder ikke eksplicitte regler om leasing.

Efter § 62, stk. 1 og 2, skal finansielt leasede aktiver indregnes og måles som et materielt anlægsaktiv i leasingtagers balance på samme måde, som hvis aktivet var erhvervet ved køb. Nutidsværdien af de samlede leasingforpligtelser, som leasingtager har påtaget sig, skal indregnes som en forpligtelse. Ved beregning af nutidsværdien anvendes leasingkontraktens interne rente, hvis det er muligt at bestemme denne. Er det ikke muligt at bestemme denne, så anvendes leasingtagers marginale lånerente.

Hos leasinggiver vil en finansiel leasingaftale skulle indregnes i balancen som et aktiv med en værdi, der svarer til nutidsværdien af leasingtagers leasingforpligtelser.

Operationelt leasede skal derimod ikke indregnes som et aktiv hos leasingtager, jf. stk. 3. Leasingafgifter vil følgelig blive indregnet som en omkostning i takt med, at de afholdes. Hos leasinggiver vil operationelt leasede aktiver skulle indregnes som et materielt anlægsaktiv, jf. §§ 56 og 57.

Ad afsnit om hensatte forpligtelser - §§ 63-65

IAS-reglerne om hensatte forpligtelser findes i IAS 37. Hensatte forpligtelser er forpligtelser, hvor der er usikkerhed om indfrielsestidspunktet eller det beløb, der er nødvendigt for at indfri forpligtelsen. Definitionen findes i bilag 1.

Ad § 63

Stk. 1 opregner de generelle kriterier for indregning af hensatte forpligtelser, jf. IAS 37(14).

Stk. 2 fastslår, at der skal indregnes en hensat forpligtelse i forbindelse med tabsgivende kontrakter. Der vil normalt ikke skulle indregnes noget i forbindelse med indgåelse af en kontrakt, før den effektueres, fordi ydelse og modydelse under kontrakten almindeligvis vil gå lige op. Hvis det undtagelsesvist må konstateres, at en kontrakt efter indgåelse må skønnes at blive tabsgivende, skal der indregnes en hensat forpligtelse, jf. IAS 37(66).

Stk. 3 svarer til IAS 37(36).

Stk. 4 og 5 svarer til IAS 37(45 og 47).

Stk. 6 har baggrund i reglerne i IAS 39(2, litra f). Efter denne bestemmelse skal en finansiel garanti indregnes til dagsværdi, dvs. svarende til præmien eller provisionen modtaget for at stille garantien. Denne forpligtelse skal nedbringes systematisk over garantiperioden, med mindre garantien må forventes at blive aktuel, således at der skal hensættes et højere beløb.

Ad § 64

Bestemmelsen omhandler reguleringen af hensatte forpligtelser efter første indregning. Bestemmelsen skal sikre, at hensatte forpligtelser løbende vurderes, således at der hverken hensættes for meget eller for lidt i forhold til aktuelle skøn.

Stk. 1 svarer til IAS 37(59).

Stk. 2 svarer til IAS 37(61).

Ad § 65

IAS-reglerne om behandling af pensionsforpligtelser over for ansatte findes i IAS 19. I Danmark er det ikke tilladt virksomheder at give pensionstilsagn over for andre ansatte end direktører. Betydningen af pensionsforpligtelser over for ansatte er derfor almindeligvis begrænset i danske virksomheders regnskaber. På den baggrund synes der ikke at være behov for at udpensle reglerne i IAS 19 i et dansk IAS-foreneligt regelsæt.

De foreslåede regler i § 65, stk. 1 og 2, forekommer at være tilstrækkelige for at sikre, at pensionsforpligtelser – i det omfang de forekommer – indregnes og måles på en måde, der er foreneligt med IAS.

Danske virksomheder kan have pensionsforpligtelser i videre omfang i udenlandske dattervirksomheder, ligesom danske virksomheder kan have tilknyttet en firmapensionskasse. Sådanne særlige forhold omhandles ikke af bestemmelsen.

Ad § 66 - Aktiebaserede betalinger

IAS-reglerne om aktiebaserede betalinger findes i IFRS 2. Ved aktiebaserede betalinger menes betalinger, hvor virksomheden erhverver aktiver eller tjenesteydelse mod virksomhedens egenkapitalinstrumenter, herunder f.eks. aktieoptioner. Aktiebaserede betalinger finder typisk sted som en del af lønnen til virksomheders medarbejdere, men kan også forekomme i forbindelse med erhvervelse af andre tjenesteydelser eller aktiver. Hvis virksomheden erhverver et aktiv ved en aktiebaseret betaling, og aktivet opfylder indregningskriteriet, vil balancen stige med aktivets værdi, og egenkapitalen vil stige med det tilsvarende beløb svarende til, at leverandøren af det pågældende aktiv har fået en andel af virksomhedens egenkapital svarende til aktivets værdi.

I tilfælde, hvor den aktiebaserede betaling udgør en del af aflønningen af medarbejdere, vil der ikke kunne indregnes et aktiv. Der vil i stedet skulle indregnes en omkostning i resultatopgørelsen svarende til den arbejdsydelse, som den aktiebaserede aflønning er betaling for. Oftest vil det dog ikke i en sådan situation være muligt at måle værdien af den arbejdsydelse, som medarbejderen leverer til gengæld for den aktiebaserede aflønning. Værdien må i sådanne tilfælde måles indirekte som dagsværdien af det egenkapitalinstrument, som virksomheden har udstedt.

IFRS 2 omhandler 3 typer af aktiebaserede betalinger. Den første type er betalinger som direkte finder sted i form af et egenkapitalinstrument udstedt af virksomheden.

Den anden type er betalinger, der finder sted i kontanter, men hvor betalingens størrelse fastlægges ved hjælp af værdien af selskabets aktier. Den tredje type er betalinger, hvor en af parterne kan vælge mellem betaling i form af et egenkapitalinstrument og betaling kontant.

Den anden type af aktiebaserede betalinger bliver regnskabsført på traditionel vis, idet der posteres en forpligtelse svarende til værdien af de egenkapitalinstrumenter, der er fastlagt. Forpligtelsen værdireguleres løbende, indtil forpligtelsen er afviklet. Den sidste type skal indregnes under egenkapital eller forpligtelser afhængig af kontraktens bestemmelser, dvs. som en blanding af de to første.

§ 66 omhandler alene den første type aktiebaserede betalinger og er indskrænket, så den kun finder anvendelse i forbindelse med aktiebaseret vederlæggelse af ledelse og medarbejdere. Baggrunden er, at alene denne type aktiebaseret betaling skønnes at være af relevans for hovedparten af danske finansielle virksomheder.

Ad § 67 - skat

IAS-reglerne vedrørende indregning af skat findes i IAS 12. Standarden kræver, at der skal indregnes udskudte skatteaktiver og –forpligtelser af midlertidige forskelle efter gældsmetoden.

Hovedprincipperne i IAS 12 er fastsat i § 12. Standarden sonderer mellem aktuelle skatteforpligtelser og –aktiver (stk. 1), jf. IAS 12(12-14), og udskudte skatteforpligtelser og –aktiver (stk. 2), jf. IAS 12 (15ff.)

Beskrivelsen af den skattemæssige opgørelse af udskudt skat er i overensstemmelse med basis for conclusions i IFRS 4.

Ad sikring af risiko - §§ 68 -74

IAS-reglerne om regnskabsmæssig behandling af sikringstransaktioner ("hedge accounting") findes i IAS 39(71-102). Reglerne er efter udstedelsen af den reviderede IAS 39 i december 2003 suppleret med regler fra marts 2004 om sikring af renterisiko i porteføljer, såkaldt "makrohedging".

I henhold til IAS-reglerne findes tre forskellige typer sikring:

- 1) Sikring, der afdækker risikoen for ændringer i aktivers eller forpligtelsers dagsværdi, sikring af dagsværdi ("fair value hedge"),
- 2) sikring, der afdækker risikoen på størrelsen af fremtidige betalingsstrømme ("cash flow hedge") og
- 3) sikring af en nettoinvestering i en udenlandsk enhed.

Sikring etableres som hovedregel ved hjælp af afledte finansielle instrumenter, der er erhvervet med henblik på at neutralisere værdiændringer på bestemte aktiver eller forpligtelser. Afledte finansielle instrumenter, skal i henhold til IAS-reglerne altid måles til dagsværdi. Behovet for særlige regnskabsregler i forbindelse med sikring opstår, når de poster, der sikres, ikke tilsvarende måles til dagsværdi. De modgående værdiændringer i de poster, der sikres, vil således ikke uden videre reflekteres i regn-

skabet, og der vil følgelig blive indregnet nogle værdisvingninger (på det afledte finansielle instrument) i regnskabet. Den tilsigtede effekt med sikringstransaktionen – nemlig at undgå værdisvingningerne samlet set – vil ikke blive afspejlet i regnskabet.

Behovet for at anvende reglerne om sikring til dagsværdi opstår således kun, når de aktiver eller forpligtelser, der sikres, ikke måles til dagsværdi. Som altovervejende hovedregel vil reglerne om sikring til dagsværdi derfor finde anvendelse i forbindelse med sikring af renterisikoen på udlån og forpligtelser. Renterisikoen kan eksistere, enten fordi udlånene og forpligtelserne er fast forrentede, eller fordi renten først i praksis kan justeres efter en periode. Den tilstræbte neutralisering af værdiændringerne opnås regnskabsmæssigt ved at værdiregulere de sikrede aktiver eller forpligtelser til dagsværdi for så vidt angår den risiko, der er sikret.

Sikring af dagsværdi kan i henhold til reglerne i IAS 39 også være relevant i relation til aktiver, der er klassificeret som aktiver disponible for salg. Værdireguleringen af disse aktiver foretages i henhold til IAS 39 direkte på egenkapitalen. Når risikoen for værdiændringer er sikret, kan værdiændringerne på aktiver, der ellers er klassificeret som aktiver disponible for salg, indregnes i resultatopgørelsen. Derved opnås, at værdireguleringen af det sikrede aktiv indregnes på samme måde som værdireguleringen af det afledte finansielle instrument, der sikrer risikoen – nemlig i resultatopgørelsen. Da kategorien, aktiver disponible for salg, ikke anvendes i de danske regler, er der ikke behov for denne type regnskabsmæssig sikring i de danske regler.

For så vidt angår valutakurssikring vil der som hovedregel heller ikke være behov for en særlig regnskabsmæssig behandling, fordi finansielle instrumenter typisk vil blive valutakursreguleret over resultatopgørelsen til aktuelt kursniveau, selv når der er tale finansielle instrumenter, der måles til amortiseret kost. Værdireguleringen vil dermed uden særlige regler blive behandlet parallelt med værdireguleringen af et eventuelt afledt instrument, der afdækker valutakursrisikoen.

Den anden type sikring, der er omhandlet af IAS 39 er sikring af betalingsstrømme. Sikringen går i denne type ud på at sikre værdien af forventede fremtidige betalinger. En sådan sikring kan f.eks. være relevant i forbindelse med variabelt forrentede aktiver, hvor virksomheden ønsker at sikre størrelsen af de fremtidige rentebetalinger og gøre dem uafhængige af renteændringer. Værdiændringerne på et afledt instrument, der sikrer størrelsen af sådanne fremtidige rentebetalinger, vil som udgangspunkt skulle indregnes i resultatopgørelsen. Imidlertid vil de sikrede rentebetalinger først blive indregnet i resultatopgørelsen i takt med, at de modtages. Med henblik på at opnå, at de sikrede betalinger og værdiændringerne på sikringsinstrumentet påvirker resultatopgørelsen samtidig fastlægges det, at værdiændringerne på sikringsinstrumentet kan indregnes direkte på egenkapitalen for først senere at blive indregnet i resultatopgørelsen samtidig med de sikrede betalinger.

Den tredje type sikring vedrører investeringer i en udenlandsk enhed. Effekten af valutakursændringer af en udenlandsk enhed skal indregnes direkte på egenkapitalen. Der er derfor behov for at sikre, at en eventuel sikring af valutakursrisikoen vedrørende investeringer i en udenlandsk enhed tilsvarende kan indregnes direkte på egenkapitalen. I modsætning til hvad der er tilfældet for sikring af renterisici kan sikrings-

instrumentet i forbindelse sikringen af valutakursrisici være et ikke-afledt finansielt instrument. Der er med andre ord mulighed for, at sikringsforholdet vedrørende valutakursrisikoen på en udenlandsk enhed kan etableres ved hjælp af finansielle forpligtelser i den pågældende valuta.

IASB udstedte i marts 2004 en ændring til IAS 39, der muliggør, at regnskabsmæssig sikring af renterisici i specielt banker nemmere kan etableres. Ændringen kræver ikke som de hidtidige regler i IAS 39, at sikringsforholdet i forbindelse med renterisici nødvendigvis skal etableres mellem bestemte på forhånd udpegede aktiver eller forpligtelser og sikringsinstrumentet. I stedet gør ændringen det muligt, at et sikringsforhold kan etableres med et sikringsinstrument i forhold til nettorenterisikoen på en portefølje af aktiver og forpligtelser, hvorved de nødvendige dokumentationsprocedurer bliver væsentligt lettet.

Ad 68

Stk. 1 fastslår grundreglen i forbindelse med sikring af dagsværdi. Sikringen kan kun etableres ved hjælp af et afledt finansielt instrument. Når sikringsforholdet er etableret indregnes de værdiændringer på den sikrede post, som er omfattet af sikringen i resultatopgørelsen. Når sikringen er effektiv vil værdiændringen på den sikrede post og på sikringsinstrumentet begge indgå i resultatopgørelsen og opveje hinanden. Definitionen af sikringsforhold fremgår af bilag 1. Stk. 1 vil i praksis finde anvendelse, når renterisikoen på fast forrentede udlån eller forpligtelser afdækkes ved hjælp af et afledt finansielt instrument.

Stk. 2 omhandler sikring af dagsværdien af et aktiv eller en forpligtelse, som ikke er indregnet i balancen. En sådan sikring kan kun etableres, når den sikrede post er en betaling, der indgår som element i en indgået aftale. Da den sikrede betaling ikke er indregnet i balancen kræver denne form for sikring, at eventuelle værdiændringer – og kun de sikrede værdiændringer – indregnes som et aktiv eller en forpligtelse. Når den aftalte betaling gennemføres og der i den forbindelse erhverves et aktiv eller en forpligtelse, justeres værdien af dette aktiv eller denne forpligtelse med de samlede værdiændringer, der måtte være indregnet i forbindelse med sikringen.

Ad § 69

Bestemmelsen omhandler de særlige regler i forbindelse med sikring af renterisikoen på porteføljer, der er indeholdt i tilføjelsen til IAS 39 udstedt i marts 2004.

Ad § 70

Bestemmelsen fastslår grundreglen i forbindelsen med sikring af betalingsstrømme, nemlig at værdiændringen på sikringsinstrumentet skal indregnes direkte på egenkapitalen. § 74 indeholder reglerne for, hvorledes de akkumulerede værdiændringer efterfølgende overføres til resultatopgørelsen.

Ad § 71

Bestemmelsen fastslår reglen for den regnskabsmæssige behandling af sikring af en nettoinvestering i en udenlandsk enhed. Bestemmelsen finder anvendelse i forbindelse med sikring af valutakursrisikoen. Værdiændringer på sikringsinstrumentet skal indregnes direkte på egenkapital og vil først skulle indregnes i resultatopgørelsen ved

afhændelse af den pågældende udenlandske enhed.

Ad § 72

Bestemmelsen indeholder betingelserne for, at et sikringsforhold regnskabsmæssigt kan behandles som sådant. Betingelserne findes i IAS 39(88).

Ad § 73

Bestemmelsen indeholder reglerne for, hvornår den særlige regnskabsmæssige i forbindelse med sikring skal ophøre. Bestemmelsen er en sammenskrivning af reglerne i IAS 39 (91 og 101).

Ad § 74

Bestemmelsen fastsætter reglerne for, hvornår de beløb, der er indregnet direkte på egenkapitalen i forbindelse med sikring af betalingsstrømme, skal overføres til resultatopgørelsen.

Ad Resultatopgørelsen - §§ 75-76

Ad § 75

Bestemmelsen svarer til årsregnskabslovens § 28. Definitionen af indtægter og omkostninger er fastsat i bilag 1.

Ad § 76

Bestemmelsen fastslår hovedreglen, hvorefter indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes, og omkostninger i takt med, at de afholdes, samt at værdireguleringer, afskrivninger og nedskrivninger i regnskabsperioden ligeledes som udgangspunkt skal indregnes i resultatopgørelsen, jf. § 49 i ÅRL. Det er således ikke forudsat, at reglerne i IAS 39 om aktiver, der er disponible for salg, skal finde anvendelse. I henhold til disse regler skal værdiregulering af disse aktiver indregnes direkte på egenkapitalen og ikke i resultatopgørelsen.

Bestemmelsen fastsætter undtagelser fra hovedreglen om, at værdireguleringer skal indregnes i resultatopgørelsen. Det er tanken, at bestemmelsen skal indeholde en udtømmende opremsning af alle undtagelsestilfælde af værdireguleringer, der ikke skal indregnes i resultatopgørelsen.

Ad ændring af regnskabspraksis, regnskabsmæssige skøn og fejl - §§ 77-79

IAS 8 indeholder bl.a. regler om ændring af regnskabspraksis, ændring af regnskabsmæssige skøn og retning af fejl fra tidligere regnskabsperioder. Standarden blev revideret i 2003 som et led i IASB's "Improvements Project".

Ad § 77

Bestemmelsen regulerer tilfælde, hvor der foretages ændringer i regnskabspraksis, der påvirker værdien af regnskabsposter. Ændring af regnskabspraksis vil som oftest kun forekomme, når ændringen nødvendiggøres af ændrede regnskabsregler. Når dette er tilfældet, vil der ofte blive fastsat særlige overgangsregler, der fastlægger, hvorledes ændringen skal behandles regnskabsmæssigt. Reglerne i § 77 finder kun anvendelse, hvis der ikke er fastsat sådanne særlige overgangsregler.

Stk. 1 fastslår, at en ny regnskabsmetode skal anvendes bagudrettet (retrospektivt). Det vil sige at, regnskabet skal udarbejdes, som om den nye metode altid havde været i anvendelse. Den tilsvarende bestemmelse i årsregnskabsloven (§ 51) kræver alene, at indvirkningen fra metodeændringen skal indregnes på egenkapitalen primo, og at sammenligningstal skal ændres i overensstemmelse med den nye metode. Forskellen til årsregnskabsloven afspejler de ændringer, der er foretaget i IAS 8 ved revisionen i 2003.

Stk. 2 fastslår, hvorledes der skal forholdes, hvis den bagudrettede ændring af regnskabsposterne ikke i fuldt omfang er mulig. I så fald foretages metodeændringen på regnskabsposterne fra det tidligst mulige tidspunkt.

Ad § 78

Bestemmelsen omhandler behandlingen af ændrede regnskabsmæssige skøn. Bestemmelsen fastslår, at virkningen af ændrede regnskabsmæssige skøn skal indregnes fremadrettet i regnskabet i overensstemmelse med, hvorledes det oprindelige skøn blev indregnet, jf. IAS 8(32-38) og § 52, stk. 1, i årsregnskabsloven. Reglen er i overensstemmelse med eksisterende praksis.

Ad § 79

Bestemmelsen fastslår, hvorledes fejl i tidligere årsregnskaber skal korrigeres. Fejlen skal rettes bagudrettet på samme måde, som hvis der var tale om en ændring i regnskabspraksis, jf. IAS 8(41-48). Efter den tilsvarende bestemmelse i årsregnskabsloven (§ 52, stk. 2) gælder reglen kun tilfælde af såkaldte "fundamentale fejl". Forskellen til årsregnskabsloven afspejler de ændringer, der er foretaget i IAS 8 ved revisionen i 2003. Begrebet "fundamentale fejl" findes ikke i den reviderede IAS 8. Det følger dog af bestemmelsen, at den kun finder anvendelse, når den pågældende fejl er væsentlig. En lignende bestemmelse findes ikke i de gældende regnskabsregler for finansielle virksomheder.

Kapitel 4 - Oplysninger

Generelt

Ad § 80

Bestemmelsen fastslår, at noterne skal oplyse om grundlaget for udarbejdelsen af årsregnskabet og den valgte regnskabspraksis, jf. bestemmelserne i dette kapitel samt give supplerende oplysninger, som ikke er krævet i kapitlet, men er nødvendige for at give et retvisende billede. Bestemmelsen er i overensstemmelse med IAS 1(103).

Ad § 81

Bestemmelsen fastslår, at noteoplysninger så vidt muligt skal præsenteres i en systematisk rækkefølge samt, at oplysninger, der er knyttet til regnskabsposter, skal gives i form af en note til den pågældende regnskabspost. Medmindre andet fremgår ved de enkelte bestemmelser, er det de regnskabsmæssige værdier, som skal forklares. Bestemmelsen er i overensstemmelse med IAS 1(104).

Anvendt regnskabspraksis

Ad § 82

Bestemmelsen fastsætter kravene til oplysninger om anvendt regnskabspraksis, som traditionelt gengives i form af et særskilt afsnit i årsrapporten. I IAS-reglerne er kravene til oplysninger anført i de enkelte standarder og ikke samlet i en enkelt standard. Reglerne i IAS 1, jf. IAS 1(108ff) fortolkes således, at oplysninger om væsentlige regnskabsmetoder (regnskabspraksis) skal gengives i et særskilt afsnit i årsrapporten. Kravene til oplysninger om anvendt regnskabspraksis findes i ÅRL i §§ 53-55.

Ad § 83

Bestemmelsen fastslår, at hvis der er foretaget tilpasning af sammenligningstal, skal arten af tilpasningen, beløbet for den post som er tilpasset samt hvorfor tilpasning er foretaget, oplyses. Bestemmelsen er i overensstemmelse med IAS 1.38.

Ad § 84

I henhold til § 188, stk. 3, i lov om finansiell virksomhed kan de grundlæggende forudsætninger for årsrapporten vedrørende periodisering, konsistens, bruttoværdi og formel og reel kontinuitet, dvs. § 188, stk. 1, pkt. 6-9 samt § 188, stk. 2, i særlige tilfælde fraviges. Hvis dette er tilfældet, skal der i henhold til § 186, stk. 3, pkt. 2, ske noteoplysning. Der skal således gives en konkret og fyldestgørende begrundelse for fravigelsen med oplysning om, hvilken indvirkning, herunder så vidt den beløbsmæssige indvirkning, fravigelsen har på virksomhedens henholdsvis koncernens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultat. Bestemmelsen er i overensstemmelse med IAS 1.18.

Noteoplysninger

Balancen

Materielle anlægsaktiver

Ad § 85

Bestemmelsen indeholder kravene til oplysninger om materielle anlægsaktiver, bortset fra ejendomme. Bestemmelsen svarer til § 57 i ÅRL, bortset fra, at oplysningskrav vedrørende opskrivninger ikke er medtaget, fordi reglerne for finansielle virksomheder ikke tillader opskrivninger af disse aktiver.

Ad § 86

Bestemmelsen indeholder tilsvarende krav som dem, der skal afgives for øvrige materielle anlægsaktiver, jf. § 85, men gældende for ejendomme og tilpasset det forhold, at ejendomme skal måles til dagsværdi, jf. IAS 40(76). Oplysninger gives separat for grunde og bygninger, som virksomheden anvender i egen drift.

Finansielle aktiver

Ad § 87

Bestemmelsen fastslår, at der for aktivposterne *tilgodehavender hos kreditinstitutter*

og centralbanker, andre tilgodehavender og udlån i noterne skal foretages en opdeling på restløbetid inden for 5 angivne løbetidsbånd.

Er der tale om tilgodehavender, som skal tilbagebetales i rater, forstås ved restløbetiden det tidsrum, der ligger mellem balancetidspunktet og forfaldsdagen for hvert enkelt afdrag.

Bestemmelsen er en videreførsel af tilsvarende bestemmelser i de gældende regnskabsbekendtgørelser for henholdsvis pengeinstitutter og realkreditinstitutter.

For fondsmæglerselskaber skal der efter de gældende regler foretages en tilsvarende løbetidsopdeling for aktivposterne tilgodehavender hos kreditinstitutter m.v. og andre tilgodehavender.

Bestemmelsen følger af artikel 40, stk. 3, litra a, i Rådets direktiv (86/635/EØF) om bankers og andre penge- og finansieringsinstitutters årsregnskaber og konsoliderede regnskaber.

En tilsvarende bestemmelse findes i IAS 30(30 og 33), hvoraf det fremgår, at virksomheden skal vise en opgørelse af aktiver og forpligtelser opdelt efter restløbetid inden for (eksempelvis) 5 løbetidsintervaller.

Ad § 88

Bestemmelsen fastslår, at der for aktivposten tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker skal ske en opdeling på tilgodehavender på opsigelse hos centralbanker og tilgodehavender hos kreditinstitutter.

Bestemmelsen er en videreførsel af tilsvarende bestemmelser i de gældende regnskabsbekendtgørelser for henholdsvis pengeinstitutter, realkreditinstitutter og fondsmæglerselskaber.

Bestemmelsen følger af skemaopstillingen for balance i artikel 4, stk. 3, i Rådets direktiv (86/635/EØF) om bankers og andre penge- og finansieringsinstitutters årsregnskaber og konsoliderede regnskaber.

Anfordringstilgodehavender hos centralbanker indgår under aktivposten kassebeholdning og føres følgelig ikke under tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker.

Ad § 89

Bestemmelsen fastslår, at virksomheder, der udøver pengeinstitutvirksomhed, skal specificere den relative fordeling af aktivposten udlån og garantiforpligtelser gruppet på sektorer og brancher efter en fast opstillingsform..

IAS foreskriver generelt, at virksomheden skal oplyse alle væsentlige koncentrationer af aktiver, forpligtelser og ikke-balanceførte poster, jf. IAS 30.40.

Bestemmelsen finder alene anvendelse for pengeinstitutter.

Ad § 90

Bestemmelsen fastslår, at virksomheder, der udøver realkreditvirksomhed, skal angive aktivposten udlån specificeret på 3 udlåns kategorier.

Bestemmelsen er en videreførsel af en tilsvarende bestemmelse i den gældende bekendtgørelse om regnskabsaflæggelse m.v. for realkreditinstitutter og realkreditkoncerner (jf. skema RI15). I forhold til den gældende bestemmelse er udlåns kategorien *tilgodehavender på udlån i ikke overtagne ejendomme* omdøbt til *restancer og udlæg*.

Bestemmelsen finder alene anvendelse for realkreditinstitutter.

Ad § 91

Bestemmelsen fastslår, at virksomheder, der udøver realkreditvirksomhed, skal angive den relative fordeling af udlån på ejendoms kategorier efter en fast opstillingsform. Beregningen kan baseres på enten regnskabsmæssige eller nominelle værdier.

Omfattet af bestemmelsen er alene realkreditudlån. De 2 øvrige kategorier af udlån i realkreditinstitutter (restancer og udlæg samt andre udlån, jf. § 90) skal således ikke medtages i opstillingen.

Bestemmelsen er en videreførsel af en tilsvarende bestemmelse i den gældende bekendtgørelse om regnskabsaflæggelse m.v. for realkreditinstitutter og realkreditkoncerner (jf. skema RI10). I forhold til den gældende bestemmelse er udlåns kategorien *tilgodehavender på udlån i ikke overtagne ejendomme* omdøbt til *restancer og udlæg*, jf. bemærkningerne til § 90.

Bestemmelsen finder alene anvendelse for realkreditinstitutter.

Ad § 92

Bestemmelsen fastslår, at virksomheder, der udøver realkreditvirksomhed, skal oplyse restancer og udlæg (som er én af 3 udlåns kategorier, jf. § 90) opdelt på 3 underposter.

Bestemmelsen er en videreførsel af en tilsvarende bestemmelse i den gældende bekendtgørelse om regnskabsaflæggelse m.v. for realkreditinstitutter og realkreditkoncerner (jf. skema RI15). I forhold til den gældende bestemmelse er udlåns kategorien *tilgodehavender på udlån i ikke overtagne ejendomme* omdøbt til *restancer og udlæg*, jf. bemærkningerne til § 89.

Bestemmelsen finder alene anvendelse for realkreditinstitutter.

Ad § 94

Bestemmelsen svarer til gældende bestemmelse i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

Ad § 95 Eventualaktiver

Bestemmelsen er ny og baseret på IAS 37(89)

Finansielle forpligtelser

Ad § 96

Bestemmelsen fastslår, at der for passivposterne *gæld til kreditinstitutter og centralbanker, indlån og anden gæld samt udstedte obligationer* skal ske en opdeling på restløbetid inden for 5 angivne løbetidsbånd.

Er der tale om gæld, som skal tilbagebetales i rater, forstås ved restløbetiden det tidsrum, der ligger mellem balancetidspunktet og forfaldsdagen for hvert enkelt afdrag.

Bestemmelsen er en videreførsel af en tilsvarende bestemmelse i de gældende regnskabsbekendtgørelser for henholdsvis pengeinstitutter og realkreditinstitutter.

For fondsmæglerselskaber skal der efter de gældende regler foretages en tilsvarende løbetidsopdeling for passivposterne gæld til kreditinstitutter og anden gæld.

Bestemmelsen følger af artikel 40, stk. 3, litra a) i Rådets direktiv (86/635/EØF) om bankers og andre penge- og finansieringsinstitutters årsregnskaber og konsoliderede regnskaber.

Ad § 97

Bestemmelsen fastslår, at der for passivposten *indlån* skal ske en opdeling på 4 angivne kategorier af indlån.

Bestemmelsen er en videreførsel af en tilsvarende bestemmelse i den gældende bekendtgørelse om regnskabsaflægelse m.v. for pengeinstitutter og sparevirksomheder (skema FB20).

Bestemmelsen følger af artikel 40, stk. 3, litra a) i Rådets direktiv (86/635/EØF) om bankers og andre penge- og finansieringsinstitutters årsregnskaber og konsoliderede regnskaber.

Ad § 98

Bestemmelsen fastslår, at virksomheder, der udøver realkreditvirksomhed, skal specificere beløbet for udstedte obligationer efter en fast opstillingsform. Noten er ændret i forhold til gældende notekrav i regnskabsbekendtgørelsen for realkreditinstitutter.

Bestemmelsen finder alene anvendelse for realkreditinstitutter

Ad § 99

Bestemmelsen svarer til gældende bestemmelse i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

Ad § 100

Bestemmelsen svarer til § 101 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

Eventualforpligtelser

Ad § 101

Bestemmelsen svarer til § 64 i ÅRL. Bestemmelsen er et krav i henhold til 4. direktivs artikel 43, nr. 6-7. Bestemmelsens stk. 2 er i overensstemmelse med IAS 1.105 (c).

Stk. 2 er tilpasset kravet i IAS 37.86 om for hver kategori af eventualforpligtelser at give en kort beskrivelse af arten af eventualforpligtelsen, medmindre det er meget usandsynligt, at der vil ske et træk på virksomhedens økonomiske ressourcer. Værdien af eventualforpligtelserne på kategorier og samlet skal tillige oplyses. Den nye formulering af stk. 2 opfylder således 4. direktivs krav i artikel 43, nr. 7, om at vise den samlede størrelse af økonomiske forpligtelser, som ikke er opført i status.

Nedskrivninger på fordringer

Ad § 102

Bestemmelsen i stk. 1 fastslår, at virksomheder skal oplyse om nedskrivninger på udlån separat for gruppevis nedskrivninger og individuelle nedskrivninger.

Efter de gældende regler for pengeinstitutter og realkreditinstitutter sondres der mellem tab og nedskrivninger. Denne sondring videreføres ikke. Udkastet anvender således udtrykket "nedskrivninger" i overensstemmelse med IAS 32.

Efter stk. 1, nr. 4, skal oplyses, hvad der er overført fra gruppevis nedskrivninger til individuelle nedskrivninger. Kravet har baggrund i IAS 39 (AG88), hvorefter gruppevis nedskrivninger er et foreløbigt trin, der efterfølges af identifikationen af individuelle tab. Så snart der identificeres tab på individuelle lån i en gruppe, skal disse lån således fjernes fra gruppen. Det er væsentligt for virksomhedens udvikling af statistisk materiale, der giver grundlag for at foretage gruppevis nedskrivninger, at virksomheden følger sammenhængen mellem de gruppevis nedskrivninger og de efterfølgende individuelle nedskrivninger med henblik på at forfine grundlaget for at foretage gruppevis nedskrivninger. Virksomheden kan anvende en metode for gruppevis nedskrivninger, der ikke uden videre gør det muligt at identificere tabene på de enkelte lån med de gruppevis nedskrivninger. I så fald må størrelsen af overførslen fra gruppevis nedskrivninger til individuelle nedskrivninger vurderes ud fra et metodisk skøn, der svarer til den anvendte metode.

Ad § 103

Bestemmelsen er ny og fastsætter en risikoplysning for den del af virksomhedens udlån og tilgodehavender, hvorpå der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse i henhold til §§ 52 og 53. Virksomheden skal for disse udlån og tilgodehavender oplyse beløbet før og efter nedskrivninger. Opgørelsen skal alene omfatte den

del af udlån og tilgodehavender, som ikke er fuldt nedskrevne.

Ad § 104 – Sikring mod risici

Bestemmelserne indeholder notekrav i forbindelse med regnskabsmæssig sikring. Bestemmelsen er i overensstemmelse med IAS 32(58-59).

Ad afsnit om resultatopgørelsen - §§ 105 -114

Ad § 105

Notekravet svarer til det gældende notekrav i henhold til § 109 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

Ad § 106

Notekravet svarer til det gældende notekrav i henhold til § 109 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

Ad § 107

Notekravet svarer til det gældende notekrav i henhold til § 109 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

Ad § 108

Notekravet svarer til det gældende notekrav i henhold til § 109 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

Ad § 109

Bestemmelsen fastsætter notekrav til specifikation af resultatposten *Kursreguleringer*.

Ad §§ 110 og 111

Bestemmelserne fastsætter særlige notekrav til investeringsforvaltningsselskaber.

Ad 112

Bestemmelsen er en implementering af oplysningskrav i IAS 12, der erstatter oplysningskravene i de gældende regnskabsbekendtgørelser for henholdsvis pengeinstitutter, realkreditinstitutter og fondsmæglerselskaber.

I stk.1 implementeres kravet i IAS 12.79.

Stk. 2., som implementerer IAS 12.81 (c), gør det muligt for brugere af årsregnskaber at forstå, hvorvidt forholdet mellem skatteomkostning (skatteindtægt) og regnskabsmæssigt overskud er usædvanligt, samt at forstå de væsentlige faktorer, der kunne påvirke dette forhold i fremtiden. Forholdet mellem skatteomkostning (skatteindtægt) og regnskabsmæssigt overskud kan påvirkes af faktorer såsom indtægt, der er fritaget for beskatning, omkostninger, som ikke er fradragsberettigede ved opgørelsen af skattepligtig indkomst (skattemæssigt underskud), virkningen af skattemæssigt underskud samt virkningen af udenlandske skattesatser, jf. IAS 12.84.

Stk. 3. implementerer IAS 12.81 (g). Bestemmelsen opfylder tillige 4.direktivs artikel

43, nr. 11.

§ 113

Bestemmelsen svarer til ÅRL § 65, stk. 1, og ÅRL § 96, stk. 1, bortset fra, at ÅRL foreskriver, at virksomheden skal oplyse nettoomsætning (ÅRL § 65, stk. 1) og ordinært resultat før finansielle indtægter og omkostninger (ÅRL § 96, stk. 1), mens § 113 foreskriver, at virksomheden skal oplyse netto rente- og gebyrindtægter, kursreguleringer og ordinært resultat før skat (fordelt på aktiviteter og på geografiske markeder, hvis aktiviteterne henholdsvis markederne afviger indbyrdes).

§ 114

Notekravet svarer til det gældende notekrav i henhold til § 113 i regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter m.v.

Ad afsnit om nærtstående parter - §§ 115-120

Ad § 115

Stk. 1 er et krav efter 4. direktivs artikel 43, nr. 13.

I stk. 3 er den tidligere henvisning til aktieselskabslovens § 115, stk. 1, erstattet af en henvisning til § 78, stk.4, i lov om finansiel virksomhed. Sidstnævnte omfatter ikke samme personkreds som oplysningskravet, hvorfor det kun er definitionen af "nærtstående parter" fra denne bestemmelse, som finder anvendelse. Dvs. personer, som er knyttet til de i stk. 1. nævnte ved ægteskab eller slægtskab i ret op- eller nedstigende linje eller som søskende, og med virksomheder, for hvilke sådanne personer er direktører. Kravet i stk. 3. er i overensstemmelse med IAS 24.17-18.

Ad § 116

Bestemmelsen er i det væsentlige en videreførelse af oplysningskravene i de gældende regnskabsbekendtgørelser for henholdsvis pengeinstitutter, realkreditinstitutter og fondsmæglerselskaber. Bestemmelsen er et krav efter 4. direktivs artikel 43, nr. 9 og 12.

Stk. 2. er tilpasset til § 69, stk. 1, i ÅRL.

Ad § 117

Svarer til gældende oplysningskrav

Ad § 118

Bestemmelsens stk. 1 er foreneligt med oplysningskravet i IAS 27.41(b), der dog kun gælder for separate regnskaber for virksomheder, der har valgt ikke at udarbejde koncernregnskab. IAS 27.41(b) gælder også for investeringer i virksomheder, som er kontrolleret i fællesskab med andre (jointly controlled entities).

Ad § 119

Bestemmelsen svarer til et oplysningskrav, der er gældende for forsikringselskaber. Bestemmelsen er mindre specific en kravet i IAS 24(17-18), men vurderes ikke at

være i strid hermed.

Ad § 120

Bestemmelsen svarer til § 74 i ÅRL.

Ad afsnit om virksomhedskapitalen - §§ 121-124

Ad § 121

Bestemmelsen er i overensstemmelse med IAS 1.76 (i) og (iii).

Ad § 122

Bestemmelsen er i overensstemmelse med IAS 1.105 (c).

Ad § 123

Bestemmelsens stk. 1. og 2. svarer til § 76 i ÅRL. Bestemmelsens stk. 3. følger IAS 1.76 (vi).

Ad § 124

Det er af IAIS tentativt besluttet at udstede et exposure draft om "Financial risk disclosures". Det er tillige tentativt besluttet, at det skal indeholde oplysningskrav vedrørende kapital. Kapitalkrav er en relevant oplysning for regnskabslæserne, da det siger noget om, hvor meget kapital der som følge af lovkrav er bundet i virksomheden.

Ad § 125 Puljeordninger

Bestemmelsen stiller krav om specifikation af aktiver i puljeordninger, jf. § 12.

Kapitel 5 - Ledelsesberetning

Ad afsnit om ledelsesberetning - §§ 126-128

IAS-reglerne omfatter ikke krav til en ledelsesberetning. 4. direktiv indeholder visse krav i art. 46. Reglerne i §§ 126-128 er især udformet på baggrund af reglerne i årsregnskabsloven.

Ad § 126

Bestemmelsen er i det væsentlige en sammenskrivning af §§ 77 og 99 i årsregnskabsloven. Punkterne 1-5 svarer til årsregnskabslovens § 77, der gælder for virksomheder omfattet af regnskabsklasse B, mens punkterne 6-10 svarer til årsregnskabslovens § 99, der gælder for virksomheder omfattet af regnskabsklasse C.

Kravet i § 99, nr. 4, i årsregnskabsloven, hvorefter virksomheden skal "beskrive virksomhedens påvirkning af det eksterne miljø og foranstaltninger til forebyggelse, reduktion eller skader herpå", er dog ikke medtaget, fordi miljøpåvirkning fra finansielle virksomheder ikke er af væsentlig betydning. Under nr. 10 kræves, at der skal omtales ikke alene "filialer i udlandet", som efter årsregnskabsloven, men tillige "aktiviteter i udlandet".

Ad § 127

Bestemmelsen svarer til § 100 og § 107, stk. 2, i årsregnskabsloven.

Ad § 128

Årsregnskabslovens § 31 indeholder et krav om, at årsregnskabet skal indeholde "ledelsens forslag til anvendelse af virksomhedens overskud eller dækning af underskud". I stedet for denne bestemmelse er s indsat en bestemmelse, hvorefter bestyrelsens forslag til udbytte skal oplyses i ledelsesberetningen

Ad § 129 Risikoplysninger

Bestemmelsen er ny. Den svarer til oplysningskravene i IAS 32(51-85).

Ad § 130 Femårsoversigter

Bestemmelsen i stk.1 fastsætter, at indholdet af en femårsoversigt med hoved- og nøgletal skal være i overensstemmelse med bilag 6. Bestemmelserne vedrørende nøgletal i de gældende regnskabsbekendtgørelser er indarbejdet i bilagene.

Bestemmelsen i stk. 2 fastsætter, at indholdet af en femårsoversigt med hoved- og nøgletal skal være i overensstemmelse med bilag 7 for investeringsforvaltningsselskaber, der ikke har tilladelse til at udøve fondsmæglervirksomhed. .

Årsregnskabslovens § 101 indeholder tilsvarende krav til en femårsoversigt i ledelsesberetningen, dog uden at fastsætte detaljerede krav til, hvilke nøgletal den skal indeholde. De forskellige finansielle virksomheder er allerede underlagt detaljerede krav med hensyn til femårsoversigter.

Kapitel 6 – Aflæggelse af koncernregnskab

Reglerne om koncernregnskaber findes i IAS 27, der omhandler konsoliderede regnskaber og behandlingen af investeringer i datterselskaber i selskabsregnskabet.

Ad § 131 - Pligt til at aflægge koncernregnskab

Bestemmelsen er ny. Den følger af IAS 27(9).

Ad § 132

Bestemmelsen er i overensstemmelse med IAS 27(10).

Ad § 133

Bestemmelsen er ny. Den svarer til § 113 i ÅRL. Bestemmelsen fastslår i overensstemmelse med § 3, at hvis en virksomhed kan undlade at udarbejde et koncernregnskab, men alligevel aflægges et sådant, og dette ikke er til internt brug, så finder bekendtgørelsens regler om koncernregnskaber anvendelse.

Ad § 134 - Omfattet af konsolideringen

Bestemmelsen fastsætter i overensstemmelse med IAS 27(12), at alle dattervirksomheder skal indgå i koncernregnskabet. Definitionen af dattervirksomheder findes i lov om finansiel virksomhed. Denne definition er ikke i overensstemmelse med den definition IAS anvender, hvorfor det er tilføjet, at også øvrige virksomheder, hvorover virksomheden udøver en bestemmende indflydelse, skal indgå i koncernregnskabet

ved fuld konsolidering.

I stk. 2 fastsættes en undtagelse til stk. 1, idet det er muligt at udeholde en dattervirksomhed af konsolideringen, hvis den ikke tidligere har indgået i koncernregnskabet og kontrollen er midlertidig, jf. IAS 27(16-21). Det er således ikke længere muligt at udeholde dattervirksomheder, der ikke driver kreditinstitutvirksomhed, fra konsolideringen, jf. IAS 27(20).

I stk. 3 er det fastsat i overensstemmelse med IFRS 5(38), at aktiver og forpligtelser fra dattervirksomheder nævnt i stk. 2 skal præsenteres på en særskilt linje på henholdsvis aktiv- og passivside. Det er tillige i overensstemmelse med IFRS 5(1) fastsat, at sådanne aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg.

Ad § 135 - Generelle krav til koncernregnskabet

Bestemmelsen er ny. Stk. 1 og 2 følger af IAS 27(22). Stk. 3 og 4 følger af IAS 27(30).

Ad § 136

Bestemmelsen er ny. Stk. 1 følger af IAS 27(31) og IAS 28(13). Stk. 2 følger af IAS 27(29). Stk. 3 er i overensstemmelse med IFRS 5(1(a)) og IFRS (6-12).

Ad § 137

Bestemmelsen viderefører tilsvarende bestemmelser i de gældende regnskabsbekendtgørelser for henholdsvis pengeinstitutter, realkreditinstitutter og fondsmæglerselskaber om opstilling af virksomhedernes koncernregnskaber i skematisk form. I henhold til bestemmelsens stk. 3 er opføres minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes egenkapital som en særskilt post under egenkapitalen. Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes resultat opføres i tilknytning til resultatopgørelsen. Sidstnævnte opføres ikke i resultatopgørelsen men i tilknytning hertil, da det i henhold til IAS 27(33-34) er egenkapital og ikke hverken en indtægt eller en omkostning.

Ad § 138

Bestemmelsen viderefører tilsvarende bestemmelser i de gældende regnskabsbekendtgørelser for henholdsvis pengeinstitutter, realkreditinstitutter og fondsmæglerselskaber.

Ad § 139

Bestemmelsen er ny.

Kapitel 7 – Virksomhedsovertagelser og fusioner

Ad § 140

Bestemmelsen er ny og følger af IFRS 3.

Ad 141

Bestemmelsen er ny og følger af IFRS 3.

I henhold til IFRS 3 er virksomhedssammenslutninger ikke omfattet af kravet om at anvende overtagelsesmetoden, hvis de sammensluttende virksomheder er underlagt fælles kontrol, jf. IFRS 3(3). Stk. 2 fastslår, at sammenlægningsmetoden kan anvendes i et sådant tilfælde. Bestemmelsen svarer til § 121, stk. 2 i årsregnskabsloven.

Sammenlægningsmetoden er nærmere beskrevet i stk. 3, som svarer til § 123 i årsregnskabsloven.

Ad § 142

Bestemmelsen er ny. Den fastsætter, at åbningsbalancer udarbejdet i forbindelse med fusion eller lignende i henhold til bestemmelser i lovgivningen, udarbejdes i overensstemmelse med reglerne i § 140.

Når et pengeinstitut, realkreditinstitut eller fondsmæglerselskab ansøger Finanstilsynet om tilladelse til sammenlægning med en anden finansiel virksomhed eller en forretningsafdeling af en sådan, jf. § 204 i lov om finansiel virksomhed, vil Finanstilsynet i forbindelse med behandlingen af en sådan ansøgning om tilladelse til sammenlægning eller fusion kræve oplysninger om en række forhold, herunder bl.a. en revideret åbningsbalance for den fælles virksomhed. Det er denne åbningsbalance, som skal være baseret på de regnskabsprincipper, som fastlægges i bekendtgørelsens § 140. Åbningsbalancen danner bl.a. baggrund for beregningen af virksomhedens solvens.

Et krav om en åbningsbalance i forbindelse med en virksomhedssammenlægning kan tillige følge af anden selskabsregulering, bl.a. til brug ved de besluttende selskabsorganers godkendelse af en fusion. Tidspunktet for en åbningsbalance falder ikke nødvendigvis sammen med erhvervelsestidspunktet i henhold til § 140, stk.1. Erhvervelsestidspunktet vil som regel være senere end tidspunktet for åbningsbalancen. På erhvervelsestidspunktet skal de overtagne aktiver indregnes på ny efter dagsværdierne på dette tidspunkt uden hensyn til værdierne i åbningsbalancen.

Kapitel 8 – Udarbejdelse af perioderapporter

Udarbejdelse af halvårsrapport

Ad § 143

Bestemmelsen fastsætter i lighed med de gældende regnskabsbekendtgørelser for henholdsvis pengeinstitutter, realkreditinstitutter og fondsmæglerselskaber krav til det nærmere indhold af halvårsrapporten.

Kapitel 9 – Straffebestemmelser

Ad § 144

Bestemmelsen fastsætter bødestraf for forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af de bestemmelser i bekendtgørelsen, der kan overtrædes.

Kapitel 10 – Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

Ad § 145

Bekendtgørelsen sættes i kraft med virkning for regnskabsår, der påbegyndes 1. januar 2005, dvs. sige halvårsrapporter, der skal offentliggøres ved udgangen af august 2005 og årsrapporter for 2005, der skal offentliggøres i begyndelsen af 2006.

IFRS 1 indeholder reglerne for førstegangsanvendelse af IAS/IFRS. Bestemmelsen i Stk. 2 svarer til reglen i IFRS 1(6). Der skal udarbejdes en åbningsbalance efter bekendtgørelsens regler pr. 1. januar 2004 med henblik på, at års- og halvårsrapport for 2005 kan indeholde sammenligningstal fra 2004.

Efter IFRS 1 skal reglerne om virksomhedssammenslutninger og herunder indregning af goodwill udelukkende anvendes fremadrettet ved overgang til anvendelse af IAS/IFRS. En tilsvarende regel er indsat i stk. 4.

Efter stk. 4 skal goodwill, der måtte være indregnet efter de hidtil gældende regler og ikke er afskrevet ved udgangen af 2004 ikke længere afskrives efter de hidtil gældende regler. Derimod skal goodwill-beløbet fremadrettet vurderes for værdiforringelse og nedskrives i overensstemmelse med de nye regler. Bestemmelsen svarer til reglerne i IFRS 1 og IFRS 3.